

1910. MÁRCZIUS 15.

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

XLIX. ÉVF.

KÖZLÖNYE

6. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti :
BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. ● Előfizetési díj egy évre 16 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 kor. alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is 16 kor. évi tagsági díj fejében, ingyen kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 koronánál kevesebbet alapítottak, 6 kor. kedvezményes árt járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz., II. em.

☞ A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltemek. ☞
(Telefon: 37—22.)

A magyarországi erdők jövedelmezőségi viszonyai a XIX. század utolsó évtizedében.

Irta: *Fekete Laios.*

Ily című cikk jelent meg legközelebbtről az „Erdészeti Kísérletek” című szaklap XI. évfolyamának 3. és 4. füzetében, melynek X. táblázatát némely lényegtelen javítással és két hozzátoldott számoszloppal együtt a következő oldalon közlöm.

A cikk bevezetéséből még álljon itt a következő bekezdés:

„Szükségesnek tartottam erdeink jövedelmezőségi viszonyait a csak nem régen letűnt évszázad utolsó évtizedére megállapítani már azért is, hogy a jövőkor erdőgazdái saját viszonyaikat azokkal évtizedek sora után, esetleg a jelen évszázad végén is összehasonlíthassák; de ezenkívül remélem megfejtetni azt a nekem sok fejtörést okozott kérdést is, mely körülmények között lehet és mely erdőgazdasági feladatok megoldásánál nem szabad az erdők jövedelmezőségi viszonyait *mereven* zsinórmértékül venni. Ezekre a kérdésekre való kiterjeszkedést azonban nem tartom most helyénvalónak e lapok keretében.”

A magyarországi erdők jövedelmezősége mutatóinak összeállítása a XIX. század utolsó évtizedében gyűjtött adatok alapján.

Sorszám	Erdőalak, fanem, üzem mód	Vágásforduló		Erdőjáradék		Talajjáradék		A befektetések kamatozási százaléka	Arány az összes erdőterülethez	A két utóbbi százalék szorzata	
		év	K	K	f	K	f				0/0
1.	Lucz- és jegenyefenyőszálerdő az Északnyugati és Középkárpátokban*)	100	45	9	22	—	92	2·05	7·0	14·35	
2.	Ugyanaz okszerű erdőgazdaság mellett	100	45	12	70	1	26	2·58	7 0	18·06	
3.	Lucz- és jegenyefenyőszálerdő az Északkeleti Kárpátokban	100	35	12	14	—	93	2·65	2·5	6·63	
4.	Lucz- és jegenyefenyőszálerdő a Keleti és Déli Kárpátokban és a Biharhegységben	100	30	5	23	—	62	2·06	10·0	20 60	
5.	Régi erdei fenyőszálerdő, tényleg	100	60	7	52	1	04	1·73	2·0	3·46	
6.	Ugyanazok okszerű erdőgazdaság mellett	100	60	11	61	1	30	2 16	2·0	4·32	
7.	Bükkszálerdő kivételesen jó értékesítéssel	100	40	6	60	—	64	1·59	0·3	0·48	
8.	Bükkszálerdő közepes értékesítéssel, tényleg	100	38	2	05	—	36	1·04	3·3	3·43	
9.	Bükkszálerdő közepes értékesítéssel oksz. erdőgazdaság mellett	100	35	2	37	—	43	1·22	3·3	4·03	
10.	Bükkszálerdő igen silány értékesítési viszonyok közt	120	—	—	17	—	—	0·49	10·0	4·90	
11.	Bükkszálerdő semmi értékesítéssel	—	—	—	—	—	—	0·00	13·0	0·00	
12.	Vegyes tűzfászálerdő igen jó értékesítéssel, tényleg	90	40	5	11	—	60	1·50	0·5	0·75	
13.	U. a. oksz. erdőgazdaság mellett	90	40	9	82	1	02	2·54	0·5	1·27	
14.	Tölgygyel vegyes lombfászálerdő, meglehetősen silány értékesítési viszonyok között	120	35	—	41	—	10	0·28	10·5	2·94	
15.	Tölgyzálerdő mezőgazdasági talajon, tényleg	110	385	6	02	3	27	0·85	5·0	4·25	
16.	U. a. oksz. erdőgazdaság mellett	100	385	14	33	5	78	1·50	5·0	7·50	
17.	Tölgyzálerdő feltétlen erdőtalajon, tényleg	110	60	2	86	—	67	1·12	5·6	6·27	
18.	U. a. oksz. erdőgazdaság mellett	100	60	8	38	1	37	2·29	5·6	12·82	
19.	Keményfásarjerdő, hosszú fordulóval	50	100	7	29	2	28	2·28	5·0	11·40	
20.	Égerfásarjerdő	40	150	16	97	5	81	3·87	0·3	1·16	
21.	Vegyes lombfa sarjerdő	40	150	6	12	3	05	2·03	10·0	20·30	
22.	Vegyes, de főként lágy lombfásarjerdő	30	200	15	96	7	46	3·73	10·5	39·17	
23.	Ákác sarjerdő	30	200	35	50	11	16	5·58	0·5	2·79	
24.	Lágyfásarjerdő	30	200	9	49	6	28	3·14	2 0	6·28	
25.	Cserhántósarjerdő	20	200	10	62	6	90	3·45	2·0	6·90	

*) Jankó János, Magyarország hegyvidékeinek csoportosítása. 1891. A hegyvidékek elnevezése innen van véve.

Ha ez nem volt helyén az „Erdészeti Kísérletek“ keretében, úgy helyén van itt e lapokban, melyet különben is hazánk legnagyobb tanult erdészközönsége olvas. Azért most tesztek meg néhány észrevételt a fentebb közölt adatok kapcsán.

I.

Feltűnő, hogy bükkszálerdeinknek körülbelül a felénél, melyek a fentebbi táblázat szerint (11. tétel) hazánk összes erdőterületének mintegy 13%-át teszik, a jövedelmezés 0. Ezeknél az erdőknél a befektetett tőkék még akkor sem kamatoznak, ha az erdőtalaj értékét 0-ra teszszük. Felmerül az a kérdés, hogy már most mi történjék ezekkel az erdőkkel?

Ezek nagyobbára ősbükkösök s mint ilyenek, a természet adományai, melyeket, ha ma nem is, de időfolytán értékesíteni lehet. Az elpusztulástól való megóvásukat tehát már ezért is biztosítani kell. Ez áll bármely magánbirtokosra nézve, aki ezenkívül még vadászati szenvedélyét is kielégítheti általuk és ennyiben ránézve bizonyos, néha igen nagy alanyi értékük is van. De még inkább kell gondoskodni fentartásukról a kincstárnak, ha annak vannak a birtokában. Ezt követeli már csak az erdőknek tisztán létezésük által gyakorolt jó hatása is az országra, melyet eddig hazánkban nem eléggé szokás méltányolni. Bárki is legyen az ilyen erdők birtokosa, igyekeznie kell, hogy a bevételek legalább az évi folytonos kiadásokat fedezzék; ami egyébiránt a legtöbb esetben már az ugynevezett mellékhasználatok révén is meg szokott történni. Kevéssel vannak jobb viszonyok közt azok az erdők, melyeket a fentebbi táblázat 10. és 14. sorai képviselnek. Ezek bükk- és vegyes lombfaerdők, melyek hazánk erdőségei összes területének mintegy 20%-át teszik és értékesítési viszonyaik igen silányok. Hanem legalább vágásonként használtatnak; mindazáltal az évi vágások területe rendszeren kisebb, mint amely okszerű erdőgazdaságnak megfelelne. Az évi vágásterületenként való használás már nagy előmenetel, mert az erdőgazdának legalább módot nyújt arra, hogy a kihasznált területeken értékesebb erdőket létesítsen.

És ahol ily viszonyok mellett ez mégsem történik meg, ott az erdőgazdát súlyos vád érheti a jó alkalom elmulasztása miatt. Mert egy vágásforduló nem elegendő arra, hogy a kérdéses bükk-

és más tűzifaerdők oly értékesítésben részesüljenek, mint most a fenyvesek és némely tölgyesek, melyek műfájának tőrára ezenkívül évről-évre emelkedik, míg ezt ezt a bükkről kevésbé állíthatjuk; sőt jövőre is még sokáig nem, mert az értékesítésre újra meg újra feltárt bükkösök a már értékesíthetőknek folytonosan új meg új konkurenciát fognak csinálni.

II.

Itt van helye, hogy kimondjuk, miszerint az újonnan a piacnak megnyíló erdőgazdaságtól nem kell és nem lehet azt várni, hogy a befektetett tőkék kamatolásával más kereseti ágakat elérjen. Hisz azok az erdőbeli anyagok, melyek most értékesíthetők lesznek, már régen birtokban vannak és pedig nem spekulánsok birtokában. Értékesítésük viszonyait a termelés megszorítása által nem lehet úgy javítani, mint sok más kereseti ágánál, pl. az iparágaknál. Egyáltalában az erdőktől nem lehet várni, hogy a birtokos intézkedései által beilleszkedjenek az országos kamatláb viszonyai közé. Inkább azon lehet csodálkozni, hogy annyira is beilleszkedtek, amennyire most, illetve a múlt század utolsó évtizedében találjuk azokat. Ugyanis az összes erdőgazdaságok a befektetett tőkék után, ha minden változtatás nélkül a tényleges viszonyokkal számolunk, tehát a fennebbi táblázatnak 1., 3., 4., 5., 7., 8., 10., 11., 12., 14., 15., 17., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25. tételeiből átlagot veszünk, azaz a legutolsó számoszlop összegét az előtte valóval összegével osztjuk: akkor átlagos kamatlábként kereken 1·5⁰/₀-ot kapunk; ha ellenben az önként kínálkozó kisebb javításokat, pl. a fordulónak a rendesre való leszállítását, a valóban kivihető gyéritéseket stb. megteszszük, a vágható erdőknél könnyen elérhető, tisztességes záródást veszünk fel, szóval alkalmazzuk az „Erdőértékszámítást” (II. kiad., 84. l. 8. és 9. sor) azon szabályát, hogy: észszerű, közepes eszközökkel elérhető gazdálkodást föltételezünk, tehát a fönnebbi kimutatásból az 1. tétel helyett a 2-ikat, az 5. helyett a 6-ikat, a 8. helyett a 9-iket, a 12. helyett a 13-ikat, a 15. helyett a 16-ikat és a 17. helyett a 18-ikat veszszük helyesnek, akkor a befektetett értékek kamatolási százalékát átlagosan kereken 1·7⁰/₀-nak találjuk. Az erdőgazdaság által hajtott kamatok talán leginkább összehasonlíthatjuk a londoni nagy bank-

intézetek által betét-, illetőleg letétösszegek után adott kamatokkal, melyek rendszeren $1\frac{1}{2}\%$ -kal alacsonyabbak, mint az u. n. bankkamatláb és egy kezemnél lévő tudósítás szerint a XIX. század utolsó évtizedében $1\cdot6\%$ -ot tettek ki átlagosan.

Hogy ez a százalék a magyarországi erdőgazdaságok által ugyanazon időben hajtott kamatlábbal olyannyira egyezik, az nyilván csak véletlenség.

Az azonban bizonyos, hogy igyekeznünk kell javítani azokat az olyan alacsony kamatozású gazdaságokat, melyeket a fentebbi táblázat 8., 10., 11. és 12. tételei képviselnek, amit mihelyt a termelt fának — habár silány — értékesítése lehetséges, azonnal meg is tehetünk czélszerű fanemváltoztatással és némely esetben okszerű és kivihető gyéritések alkalmazása, valamint a vágásfordulónak egyidejűleg eszközölt czélszerű leszállítása által. Még lényegesebben lehet lendíteni az értékesítésen igen sok esetben *erdei utak készítése és jókarbantartása, esetleg teherautomobilok alkalmazása, valamint erdei vasutak építése által.*

III.

Feltűnik, hogy a sarjerdőgazdaság sokkal jövedelmezőbb, mint a szálerdőgazdaság. Előbbi eléri, sőt kedvező esetekben meg is haladja a mezőgazdasági üzemnek a *vállalkozói nyereségtől mentesített* jövedelmezőségét és a befektetéseket nagy átlagban is $2\cdot9\%$ -kal kamatoztatja, míg a szálerdők a lényeges viszonyok mellett nagy átlagban csak $1\cdot2\%$ -kal. Ha pedig a sarjerdők közül kihagyjuk az ugyis igen magas (50 éves) fordulókat (fentebbi táblázat 19. tételét), és a szálerdők közül a silányul, vagy éppen nem értékesíthető bükkösöket (táblázat 10. és 11. tétel), akkor a sarjerdők kamatolása felemelkedik kereken 3% -ra, szálerdőké pedig kikerekítve $1\cdot4\%$ -ra.

Ha már most tisztán és mereven a kamatolási százalékot vesszük gazdasági elveink alapjául, akkor a szálerdőket 20—40 éves fordulójú sarjerdőkké kellene átváltoztatnunk; de ez ellen fellázad a józan ész. Mert először is a magasabb hegységekben, pl. luczfenyvesek igazi termőhelyén sarjerdőket nevelni nem lehet; másodszor, mert közgazdasági érzékünk azt parancsolja, hogy az országot nemcsak a sarjerdő által szolgáltatott, többnyire csekély méretű

fával kell ellátni, hanem nagyméretű fát is kell szolgáltatni az építkezés és a faipar számára. Így tehát a szálerdőgazdaságot még akkor sem volna szabad félretolni, ha egészen biztos lenne az, hogy a szálerdő sarjerdővé változtatva, meghozná a kívánt kamatolási százalékot; de ez nemcsak nem biztos, hanem egyenesen ki van zárva; mert az eszme megvalósítása esetében a sok sarjerdő egymásnak felette kedvezőtlen versenyt csinálna, és az általa adott választékok árait hihetetlenül lenyomná.

Általában nem szabad mereven a pénzügyi, ugysis ingatag alapon álló számítások eredményét zsinórmértékül venni gazdasági elveink megállapításánál.

IV.

Meggyőződésem szerint sem az üzemmódnak, sem pedig a vágásfordulónak megválasztásánál nem szabad mereven és egyedül csak a pénzügyi számítás eredményeit venni zsinórmértékül. A jövedelmezés mutatói mellett még különös figyelemben kell részesíteni az erdőmivelés alapelveit is, pl. hogy minden termőhelyen csak az annak megfelelő fafajok közt választhatunk, valamint elsősorban kell méltányolnunk az erdőknek közgazdasági közvetlen és közvetett jelentőségét.

A vágásfordulónak pénzügyi alapon való megállapítása tekintetében kifejeztem meggyőződésemet „Erd. Nyereségszámítástan“ című munkám 41., 43. és következő lapjain, ahonnan szükségesnek tartom itt szószerint idézni a következő sorokat:

„A pénzügyi forduló megállapítására adott (ezen) szabály tehát az észszerűen csak magas vágáskort tűrő szálerdőüzemben tagadja meg a szolgálatot és nagyban való alkalmazása nemcsak kivihetetlen, sőt még annak elméleti felkarolása is veszélyes.“

Épügy nem szabad, de nem is szükséges a gyérités kérdésében sem mereven a pénzügyi számításhoz ragaszkodni. E tekintetben is megmondottam nézeteimet a fennebb idézett munka 82. és következő lapjain, honnan helyénvalónak tartom itt idézni a következőket:

„Az erdőgazdának már a józan ész tanácsolja, hogy ott és akkor, ahol és amikor az erdőben elnyomott és az elnyomás veszélyeinek kitétt fák vannak, valamint oly értéktelenebb fák,

melyek értékgyarapodása a szomszédos értékesebb fák értékgyarapodásával fel nem ér, azokat az erdőből kiszedje és értékesítse.

Azt is megmondja a józan ész, minden számítgatás nélkül, hogy az okszerű gyérités által elért haszon kettős, mert

a) a kiszedett fa némi jövedelmet ad;

b) mert a kiszedés által a megmaradó faállomány fái gyorsabban gyarapodnak fatömeg és különösen minőség tekintetében.“

Közbirtokosságok szervezete.

Irta: *Csegezy Pál.*

A mező- és erdőgazdaság elvei közgazdasági kérdésekben igen gyakran találkoznak egymással, sőt sok esetben elválhatatlan, egyik a másiknak kiegészítésére szolgáló tényezők, melyek a közgazdaság kialakulására hivatottak.

A közgazdaság általános fejlődéséhez ugyanis hozzájárultak az egyes gazdasági ágazatok nagyobb és nagyobb eredményei, melyek végre is kívánatossá, sőt szükségessé tették az erők együttműködését, vagyis a birtokosok szervezkedését.

Ezen szervezetek közös működésének eredményét vannak hivatva előmozdítani a már életbeléptetett gazdasági törvények s ezek közt: az 1879. évi XXXI., 1894. évi XII. és az 1898. évi XIX. törvény.

Az 1879. évi XXXI. t.-cikkben tulajdonképen csak a kopár területek beerdősítésénél a „Beerdősítési társulatok alakítása“-ról (l. 166. §) van szó; azonban ilyen szervezkedés a közgazdasági téren nem igen talált hívekre, noha nem egy esetben nagyjelentőségű eredmények elérésére volna hivatva.

Az 1894. évi XII. t.-cz. tulajdonképen a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szól. Ezen törvény 2., 3., 4., 5., 6. és 7. §-ai értelmében szervezkedhetnek: a községi közös birtokosok, az osztatlan közös legelők tulajdonosai, míg a hegyközségek alakítása ezen törvény 62—73. §-aiban foglaltak szerint történik.

Az 1898. évi XIX. t.-cz. II. czim 25—56. §-aiban a közbirtokosságok és a volt urbéresek osztatlan tulajdonában levő, közösen

használt erdők és kopár területek gazdasági ügyvitelének szabályozásáról van szó.

Reánk, erdészekre tulajdonképen csak az utóbbi törvény értelmében való birtokossági szervezet bir fontossággal, azonban a közigazgatási teendők teljesítése kapcsán az 1894. évi XII. t.-cz. értelmében szervezett közbirtokosságról is említést kell tenni.

Kétféle közbirtokosságról van tehát szó, melyek nagyobb gazdasági jelentőséggel bírnak és amelyek fogalmával, úgy a közigazgatásnak, mint az erdőkezelésnek tisztában kell lenni, ez pedig az 1894. évi XII. és az 1898. évi XIX. törvény értelmében szervezett közbirtokosság. Mindkettőnek gazdasági ügyeit a birtokosok, illetve közös birtokosok gyűlése intézi, a közigazgatási teendőket pedig a törvényhatóság közigazgatási bizottsága és illetve a járás főszolgabírója teljesíti.

Az 1894. évi XII. t.-cz. értelmében szervezett közbirtokosság közgyűlésének tagjai (l. 8. §) mindazok, kik a közös gazdálkodásban részt vesznek s szavazatukat birtokuk arányában gyakorolják.

A közgyűlés elnöke a községi bíró, vagy járási főszolgabíró; a közgyűlés határozatát (l. 10. §) a községi előljáróság hajtja végre.

Az 1898. évi XIX. t.-cz. értelmében szervezett közbirtokosságnak tagjai pedig *a szavazásra jogosultak névjegyzékébe felvett tényleges birtokosok*. A közgyűlésen szavazásra szintén csak s tényleges birtokosok jogosultak (l. 28. §), akik elnököt és végrehajtó közegeket (választmány, erdőgazda, pénztárnok stb.) választanak.

Ez esetben *a közös birtokosok gyűlését az elnök hívja össze* (l. 27. §), *a határozatok hozatalánál a közös birtokosoknak az arányrészek szerint számított többsége* (l. 28. §), *vagy a fejenként számított szavazatok háromnegyed része* (l. 36. §) *dönt és a gyűlés határozatait a közös birtokosok által választott elnök és végrehajtó közegek hajtják végre* (l. 25. §).

A mindkét esetben szervezett közbirtokosság részére fennálló lényegesebb törvényes intézkedéseknek a fennebbiek szerinti felsorolásával minden további magyarázat nélkül kell hogy kitűnjék, miszerint az 1894. évi XII. és az 1898. évi XIX. t.-cz. értelmében szervezett közbirtokosok feladata és működése — legyenek bár ezen

közbirtokosságok tagjai egy és ugyanazon községi lakosok — lényegesen eltér egymástól. És a már 12 éve életbeléptetett 1898. évi XIX. t.-cz. intézkedései folytán nincs jogosultsága azon régi gyakorlatnak, hogy a közbirtokosság erdőgazdaság ügyeit, minden egyéb törvényes átruházás nélkül, a községi előljáróság intézze. Még kevésbé lehet figyelmen kívül hagyni a közigazgatás egyes intéző közegeinek azon eljárását, hogy törvényes jog hiányában, mindkét közbirtokosság működése és gazdasági ügyeinek kezelése felett egyformán felügyeleti jogot kívánnak gyakorolni.

A járás főszolgabírója ugyanis az 1894. évi XII. törvény értelmében szervezett birtokosság működése és gazdasági ügykezelése feletti jogát a vonatkozó törvény 5. és 8. §-ában foglaltak szerint gyakorolja, *míg az 1898. évi XIX. törvény értelmében szervezett közbirtokosság ügyeiben csak az ezen törvény 53. §-ából folyólag nyert hatósági kiküldetés folytán járhat el.* Ebből folyólag olyan esetben, amidőn a közbirtokosság az idézett törvényszakasz kikerülésével közvetlen hívja meg a járás főszolgabíróját a közgyűlés vezetésére: a járás főszolgabírója az 1898. évi XIX. t.-cz. 27. §-ának három utolsó, valamint az 54. § második bekezdése szerint eljárni, — hatósági kiküldetés nélkül — törvényesen nincs feljogosítva; ennél fogva ezen közbirtokosság közgyűlésénél azon jogot sem gyakorolhatja, melyet az 1894. évi XII. törvény 5. és 8. szakasza, az ezen törvény értelmében szervezett birtokossági gyűlést illetőleg hatáskörébe utal.

Még szembetűnőbb a szóban levő közbirtokosságok szervezete és működése közt a különbség, ha figyelembe vesszük a következőket.

Az 1894. évi XII. t.-cz. 4. §-a értelmében ugyanis a községben levő birtokosok gyűlése valamely gazdálkodási rendszer megszüntetése ügyében hoz határozatot, továbbá a 6. és 7. § értelmében a legelőrendtartást állapítja meg; az osztatlan közös tulajdont képező legelőn kívül közös vagyonról nem lehet szó, s ennél fogva ezen törvényben közös teher viseléséről, vagy közös jövedelemről, annak mikénti kezeléséről, vagy felosztásáról említés sincs téve.

Ellenben az 1898. évi XIX. törvény értelmében szervezett birtokosság által közösen használt erdőnek jövedelme a közös terhek és költségek fedezése után a jogosultak között, jogosult-

ságok arányában felosztandó (l. 31. §). A közbirtokosságnak tehát határoznia kell a közös terhek fedezéséről, kivetéséről és felosztásáról; továbbá a fatermékek megállapításáról és felhasználásáról az eladásra szánt fatermékek értékesítéséről és a befolyó vételár mikénti felhasználásáról és esetleg felosztásáról. A közbirtokosságnak működése irányát és rendszerét szabályzatban kell megállapítani és ezen szabályzat értelmében kell vezetni összes gazdasági ügyeit és vagyonkezelését.

Ezek szerint az 1898. évi XIX. törvény értelmében szervezett közbirtokosságnak évenként költségelőirányzatot és zárszámadást kell készíteni, anyag- és pénzkezelésről kell gondoskodni. Költség-előirányzata és pénzkezelése azonban nem terjedhet túl a tulajdonképeni erdőgazdaság keretén, kivált hogy az erdőgazdaság módzatai jóváhagyott és érvényben levő rendszeres gazdasági üzemtervben kötelezően vannak meghatározva, az ügyviteli szabályzat pedig csak a közös birtokosok tulajdonát képező s rendszeres gazdasági terv szerint kezelt erdejére vonatkozik.

Ezen közbirtokosság számadásaiban tehát a „Tartozás“ és „Követel“ czim tételeiben rendszerint csak az erdővel járó kiadások és bevételek szerepelhetnek, mert csak ilyen számvitel alapján lehet megállapítani a közösen használt erdők terhet és költségeit és az ezek fedezésére kiirandó járulékot, illetőleg a közös terhek és költségek fedezése után fenmaradó és a birtokosok között jogosultság arányában felosztandó jövedelmet.

Igen gyakori eset, különösen a székelyföldi közbirtokosságoknál, hogy még abban az esetben is, amidőn az 1898. évi XIX. t.-cz. értelmében kívánt ügyviteli szabályzat jóváhagyatott, annak életbeléptetése és a birtokosság végleges magalakulása rendkívül nehezen megy. A közös birtokosok mező- és erdőgazdasági ügyeiket tovább is együttesen kezelik; számadásukban az eladott faanyag vételára mellett ott van az állatfedezésből bevett összeg, az erdőszolga bére mellett a bikatartás, községház- és iskolajavítás stb. költsége, annyira rendszertelen össze-visszaságban, hogy ilyen számadás nyomán a birtokosság szervezetéről, a gazdaság tulajdonképeni lényegéről és rendszeréről kellő képet szerezni nem lehet.

Mindezen körülmények amellet, hogy a közös birtokosok

gazdasági ügymenetét megnehezítik, lényeges erkölcsi hátránnyal vannak magára az erdőkezelésre, mert az erdőbirtokos közbirtokosság erdeje állapotáról, jövedelméről és annak biztos forrásáról tiszta képet és fogalmat nem alkothat és amidőn boldogulását hiába várja: minden bajáért mégis az erdőtörvényt és az erdészeti szervezetet okozza.

Ezen bajok kulforrása a gazdasági szervezeti szabályok ismeretének hiánya, sőt sok esetben a szervezeti szabályok szándékos félremagyarázása. Csodálatos a népben a gazdasági ismeretek hiánya, a számolni nem tudás, hogy ne is említsek kettős könyvvitelt, aminek vezetésére igen sok közbirtokosság teljesen képtelen. Egyszóval a gazdasági szervezetlenségnek elvitathatatlan oka: a tudatlanság; ennél fogva az 1898. évi XIX. t.-cz. értelmében való gazdasági szervezkedésre új nemzedéket kell nevelni. Amde az erdészeti közegeknek ez irányban kifejtett jószándéku igyekezete kevés eredményt mutathat fel a közigazgatás kellő támogatása nélkül; a közvagyon kezelése felett állandó a harc, létrejő és folytonosan növekszik az ellenszenv, szüntelen eredmény nélküli viták folynak és nap-nap mellett *égető szükségét képez a „Közbirtokosságok vagyonkezeléséről“ szóló törvény megalkotása.*

Ennek szükségességét indokoltá teszi továbbá azon körülmény, hogy a közvagyon kezelésének ellenőrzése kellően szabályozva nincs, az ellenőrzés szigorú gyakorlása nélkül pedig már rengeteg közvagyon elkallódott; emellett, kivált a Székelyföldön és különösen Csik vármegyében nem egy közbirtokosság szerepel csak névleg, mely az 1898. évi XIX. törvény értelmében mai napig sincs szervezve, a közös erdő ügyeit a község előljárósága intézi, a birtokosok pedig a törvényes szervezkedésről hallani sem akarnak, erdejüket azonban korlátlanul kívánják használni; sőt önkényességükben oly merészen járnak el, hogy a külbirtokosok jogosultságának kiszolgáltatását is megtagadják.

Ily esetekben az 1898. évi XIX. törvény 40. és 47. §-aiban foglalt intézkedések végrehajtása célhoz nem vezet; erélyesebb intézkedésre és erélyesebb eszközökre van szükség, melyek segítségével a közvagyon használata megszüntethető mindaddig, míg a közös birtokosok törvényes szervezkedése meg nem történik.

Pár szó a fa-mitosz népies megnyilatkozásairól.

Írta: Téglás Gábor.

A fakultusz ősi mitoszáinak megnyilatkozásai a babonás hiedelmen kívül magában a népművészetben is ezernyi meglepő változattal tárulnak elénk s a Székelyföldről, Kalotaszegről, Felső-Magyarországról, az Alföldről s hazánk minden részeiről elhiresült néphimzések, varrottasak motivuma az egykor vallásos imádat tárgyául szolgált fa és termékeire vezethetők vissza.

Az etnográfiai és kulturhistóriai kutatások tanúságai szerint ez a néplelket máig irányító fa- és növénykultusz valósággal meg-nemesítője, szépítője a népeletnek s nem csupán az esztétikai érzék kialakulásának, de magának a civilizációnak mindenütt, legkivált pedig a természeti népeknél a leghatékonyabb tényezője napjainkban is. Miként a görög és római néphit imádatával fordult a fában rejtőző nimfák, faunok felé, épugy a germán nép is fában személyesíté meg az emberiség földből való származását. *Thonar* haragja az elátkozottakra sujtván, azokat ismét fákká változtatá át. India, Arábia és Délafrika népmeséi emberevő fákról regélnek. Ennek a népmitosznak szellemében a frigiai Attis a mandulafa termő atyja egy mitológiai változat szerint Cybelét Attis fenyőfává változtatá, hogy egyesülhessen vele. Ezért indultak meg az áldozások mindenütt fák lombjai alatt s ültettek hajlékaik mellé fákat, hogy azok nemtőinek védelmét biztosíthassák s áldozati képek elhelyezéseivel, imahelyekkel egyes fák génuszeit egészen megnyerhessék maguknak. Az egyiptomiak a zöld szikamor fügefát (*Ficus sycamorus*) imádták istenként s *Oziris* szintén fában lakozó ősiszten vala.

Indiában az istentől kiválasztott fa alatt áldoztak. A legrégebb ábrázolásokon Brama a szent fügefa, az osvata vagy pippalafa alakjában jelentkezett s ősrégi faragványok illusztrálják a koszorus szalagos „istenfa“ imádatát.

A perzsáknál ciprusban lakozott az ősiszten s ez *Ormuzdot* jelképezte. A mirtus is tiszteletben állott. Chaldeában a szent *cedrusfa* a fő istenség jelképezője vala.

gy terjedt át a fa kultusza a hititákhöz, hol *Bogazkői* közelé-

ben mutatkozó sziklaképek egészen oly módon örökítik meg az *istenfának* teremő erejét, mint a babiloniai és asszírjai pálmavésetek s ezekből alakult fönicziai és carthágói kupok. Mind ezt már boldogult *Torma Zsófia* régésznőnk¹⁾ tordosi praehistorikus szimbolumainak magyarázata közben, a Hunyad megye Történelmi Régészeti Társulat alakulásakor negyedszázad előtt kezdte vitatni s később német nyelven irt önálló művében s 1896-ban Hunyad megye monografiája bevezető fejezetéül irt cikkében az „életfás“, „zászlós“ babiloniai oltárokról s a bogazkői sziklavéset „kétfejű sasos“ jeleneteiről lelkesen számol be.

Huszka József a bezdédi (Szabolcs megye) tarsolyon és más honfoglalási, népvándorláskori emlékeink diszitményein igazolja, hogy az asszír-babiloniai „istenfa“,²⁾ a Torma Zsófia „életfája“ az arabok kezén görögös palmettává módosulván, már a kereszténység szimbolikus jelvényével társultan jutott át hazánkba. A pogány istenfa értelme: isten a fában, a kereszténységé: isten a keresztfán s éppen azért a Krisztus utáni V-ik század táján jöhetett létre az a forma, mely a székelyföldi s legkivált a csikmegyei háromszéki kapuk asszír pálmastilizációjából kialakult s Huszka „Magyar Ornamentika“ című művében annyi változatban meglepő faragványain máig él, fejlődik. Így egy csikszentkirályi kapuláb (104. ábra) meglepően emlékeztet a kujandcsiki reliefre.³⁾ A háromszéki Páva községben (kovásznai járás) egy 1761 korabeli kapudisz (106. ábra) a Dálnokról (kézdívásárhelyi járás) 1700-ból ránkmaradt kapudiszszel egyetemben (*Huszka*, 107. ábra) az Árpád-korból Galgóc, Beregszász arabmustráját (98—100) s a szolvai csontlemezek habmeander diszét (101—102), nemkülönben aracsi (Torontál megye)

¹⁾ Hunyadvármegye története. Első kötet. Irták: dr. gróf Kuun Géza, dr. Torma Zsófia és Téglás Gábor. Szerkesztette: Téglás Gábor. Budapest, 1902. XXX-ik tábla 90., 91., 95., 96., 97. ábrái különösen s Torma Zsófia cikke, A tordosi őselet. Ugyancsak Torma Zsófiától: *Hazánk ősmýthosának maradványai*. A szolnokdobokamegyei nők ezredévi Emléklapjaiban. Különlenyomat. Deés, 1896. 1—16 lap. Ugyanő egész kötetet adott ki Lipsében, Costenobelnél: *Mythologische Elemente* címmel.

²⁾ Huszka József, *Az istenfa*. A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, XLII. kötet, 1908 szeptember 13-iki VII—VIII. együttes füzet, 157—181. lap. 121 ábrával.

³⁾ Perrot et Chipler: *Histoire de l'art*. II. kötet, 128. lap.

VI. századbeli templom ablakorongjában az alsó levelekkel ízüdő felső körív levélzetét (9. ábra) tükrözik vissza. A magyar szűr és bőrujjas himzéseiben s a népies himzéseken az istenfarészletek szegfűalakban¹⁾ lepik meg a szemlélőt. A szentesi népvándorlási sirmezőről Csallányi Gábor által kiásott változatos leletek egyike egy bronzsziyveg (Huszka: Istenfa 121. ábra) szintén *istenfa* ábrázolás²⁾ szintegy, mint a Nemzeti Múzeum egyik ismeretlen eredetű sziyvege. Hasonló régi motivumok ragadnak meg Malonyay Dezsőnek a kalotaszegi és a székelyföldi nép művészetéről a Franklin-Társulatnál megjelent s gazdagon illusztrált két kötetében.

A népművészetnek a régiségleletekkel is igazolt eme mitoszi termékei szintén megérdemelvén erdészköreink érdeklődését, figyelem-ébresztőül szánt jelen sorainkhoz azt a kérésünket bátorkodunk hozzáfűzni: hogy különösen a hegyvilág rejlettebb zugaiban, hova a divathajhászattal járó rombolás még nem juthatott el, méltassák gondjaikra erdőink hivatott istápolói ezeket a — fájdalom — rohamosan ritkuló s vonatkozásaikban még eléggé föl sem ismert faragási, szövési és himzési motivumokat is. Rég eltűnt kulturhatások sokat mondó hirnökei ezek s a legmeggyőzőbben illusztrálják: hogy mindaz, mivel az egyszerű nép életét szépítgeti, gondolkodását, sőt érzését nemesíteni tudja, fantáziáját szinesíti, tulajdonképen az *ősi fa- és növénykultusz* reminiscenziáiból, szunnyadozó divinációjából él és táplálkozik. Kérésünk szól azoknak, akiknek volna módjuk, alkalmuk továbbfejleszteni, gyümölcsötetni ezt az isteni hagyományt, melynek ihletétől *dallamosabbá válik* a népköltészet, szinesebbé a népies himzés és faragás s melegebbé, szülőföldjéhez ragaszkodóbbá a misera contribuens plebsnek az életküzdelmek kérgező hatásától veszélyeztetett néplélek?

1) Huszka József: Magyar ornamentika. VIII. kép és Székely ház cz. művei

2) Csallányi Gábor: „Archeologiai Értesítő“ 1906. évfolyam október-15-iki IV. füzetének 301. lapján.

FAKERESKEDELEM.

Fakülkereskedelmi forgalmunk az 1909. évben.

Fakereskedelmünk helyzetének legmegbízhatóbb fokmérője a fakiviteli forgalom statisztikája, mely a m. kir. statisztikai hivatal adatai szerint a következő képet nyújtja:

A *behozatal* vagonokban (10.000 kg.).

	1908	1909
Tüzifa	6665	4827
Bányafa	1612	2046
Gömbfa, tölgy	376	179
" bükk	547	160
" dió, juhar, kőris	148	203
" hárs, éger	473	337
" fenyő	20987	19601
Keményfadonga	1007	648
Puhafadonga	29	42
Vasuti talpfa	3241	664
Szőlőkaró	821	814
Fűrészelt és faragott tölgy	479	433
" " " bükk	1002	1189
" " " dió, juhar, kőris	143	142
" " " hárs, éger	63	97
" " " fenyő	28632	29241
Faszén	147	217

Amint ezen adatokból kitűnik, a behozatal növekedett a bányafánál 434 vagonnal, a dió-, juhar- és kőrisgömbfánál 55, a puhafadongánál 13, a fűrészelt és faragott bükkfánál 187, a hárs- és égerfánál 34, a megmunkált fenyőfánál 609 és a faszénnél 70 vagonnal. A behozatal csökkent a tűzifánál 1838 vagonnal, a tölgygömbfánál 197, a bükkgömbfánál 387 vagonnal, a fenyőgömbfánál 1386 vagonnal, a keményfadongánál 359, a vasuti talpánál 2597, a fűrészelt és faragott tölgyfánál 46 vagonnal. Az importált tölgygömbfaszármazását illetőleg 18 vagon szállított Bosznia és 130 vagon Szerbia, 19 vagon Románia. Bükkgömbfát főleg Boszniából importáltak, még pedig 150 vagon, a fenyőgömbfabehozatalból

1561 vagon Ausztria, 1477 vagon Bosznia és 15.596 vagon Románia szállított. Hordófából (kemény) Ausztria 90, Bosznia 326, Románia 220, Szerbia 167 és Amerika 34 vagon szállított. A vasuti talpfa-importban Ausztria 10, Bosznia 382, Románia 22 és Szerbia 229 vagonnal vett részt, a fűrészelt és faragott tölgyfából 232 vagon Ausztriából, 93 vagon Boszniából, 93 vagon Romániából és 11 vagon Szerbiából szállított, a behozott megmunkált bükkfa tulnyomó része, vagyis 1068 vagon Boszniából származik, a megmunkált fenyőfát főleg Ausztriából (25.854 vagon), Boszniából (3052 vagon) és Romániából (323 vagon) származik.

A *kivitel* vagonokban:

	1908	1909
Tüzifa	13025	15674
Bányafa	3851	3056
Gömbfa, tölgy	3107	2557
„ bükk	508	627
„ dió, juhar, kőris	2025	2397
„ hárs, éger	94	238
„ fenyő	6259	5459
Keményfadonga	3389	2828
Puhafadonga	96	104
Vasuti talpfa	4665	3333
Szőlőkaró	137	151
Fűrészelt és faragott tölgy	12238	10789
„ „ „ bükk	9285	9354
„ „ „ dió, juhar, kőris	1201	1302
„ „ „ hárs, éger	186	196
„ „ „ fenyő	28405	31168
Faszén	7932	8233

Vagyis a kivitel *emelkedése* konstatálható a tűzifánál (2649 vagon), a bükkgömbfánál (119 v.), a dió-, juhar- és kőrisgömbfánál (62 v.), a hárs- és égergömbfánál (138 v.), a megmunkált bükkgömbfánál (69 v.), a megmunkált dió-, juhar- és kőrisfánál (101 v.), a megmunkált fenyőfánál (2763 v.) és a faszénnél (301 vagon). A kivitel hanyatlott a bányafánál 794 vagonnal, a tölgygömbfánál 550, a fenyőgömbfánál 800, a keményfadongánál 561, a vasuti talpánál 1332, a megmunkált tölgyfánál 1449 vagonnal.

A megmunkálatlan tölgyfa kivitele főleg Németországba irányult (1589 vagon), Ausztriába 627, Olaszországba 96, Franciaországba 25, Hollandiába 187, Angliába 24 vagon szállítottunk.

Bükkgömbfából 269 vagon exportáltunk Ausztriába, 228 vagon Olaszországba, 21 vagon Spanyolországba, 74 vagon Oroszországba és 13 vagon Argentínába.

Fenyőgömbfánkból 1615 vagon exportáltunk Ausztriába, 1079 vagon Németországba, 45 vagon Olaszországba, 2416 vagon Romániába, 220 vagon Szerbiába.

Hordófa-exportunkból 1413 vagon ment Ausztriába, 477 vagon Németországba, 50 vagon Svájcba, 335 vagon Olaszországba, 322 vagon Franciaországba, 10 vagon Spanyolországba, 66 vagon Portugáliába, 10 vagon Belgiumba, 113 vagon Görögországba.

Vasuti talpát exportáltunk Ausztriába 1627 vagon, Németországba 177 v., Olaszországba 683 v., Franciaországba 637 v., Görögországba 199 vagon.

Fűrészelt és bárdolt tölgyfából 2217 vagon exportáltunk Ausztriába, 2075 v. Németországba (1908-ban 2200 v.), 589 v. Svájcba, 1905 v. Olaszországba, 2003 v. Franciaországba (1908-ban 2286 v.), Spanyolországba 131 v., Belgiumba 1176 v., Hollandiába 165 v. (1908-ban 271 v.), Angliába 482 v. (1908-ban 624 vagon). Azonkívül kisebb mennyiségeket exportáltunk Egyiptomba, Tuniszba, Algírba és Argentínába.

Fűrészelt bükkfatermelésünkből Olaszországba exportáltunk 3923 vagon, Ausztriába 3573, Németországba 343, Svájcba 235, Franciaországba 48, Spanyolországba 783, Oroszországba 244 vagon.

Fűrészelt és faragott fenyőfából Ausztriába exportáltunk 11.716 vagon, Németországba 2540, Svájcba 117, Olaszországba 10.136, Franciaországba 1273, Angliába 1018, Romániába 899, Szerbiába 155, Bulgáriába 125 vagon. (Fr. L.)

IRODALOM.

Lapszemle.

Erdészeti Kísérletek. 1909. 3—4. füzet. A m. kir. központi, erdészeti kísérleti állomás folyóiratának ezen füzetében *Fekete Lajos* közli a magyarországi erdők jövedelmezőségéről összegyűjtött adatait, melylyel az elmúlt század végéig kifejlődött erdőgazdasági viszonyoknak mintegy határkövét akarja felállítani.*)

Az adatokat a gyakorlati erdőgazdaság szolgáltatta és ha nem is tartanak igényt feltétlen pontosságra, nagyon érdekesek és fontosak. Részletesen nem térhetek ki reájuk ismertetésem keretében, mert az egész tanulmány maga is jórészen számadatokból áll, amelyekhez nem is volt szükség bővebb magyarázatra, eléggé beszédesek a számok.

Igy pl. egy pillantás az „A” kimutatásra — amely az egész munka alapja — arra tanít, hogy a 80—140 év közötti fordulókban kezelt szálerdeink holdjáról tényleg értékesített fatömeg egyetlen egy esetben emelkedett 481 m^3 -re a dobrócsi termőhelyeken amelyek jósága közismert, hozzáátéve az egész fatömegnek kerek 10⁰/₀-át kitevő apadékot, 534 m^3 állott egy holdon, előhasználat nem volt.

Ez az adat felette kimagaslik a többiek közül és csak három adatot találunk, ahol az értékesítésre került fatömeg 300 m^3 -en felül emelkedett, az összes fatömeg pedig maximálisan 440 m^3 -t ér el, a többiek közül csak egynéhány közelíti meg a fentebbi számokat, a tulnyomó többség 200 m^3 körül hullámzik és nagyon sokszor a 100 m^3 alá süllyed.

Sokat mond az „apadék és nem értékesíthető fatömeg” adata. Találunk itt 82 m^3 apadékot 274 m^3 összes fatömeggel szemben 123 m^3 -t 440-el, 157-t 392-vel, 121-t 345-el, 79-et 225-el szemben; az apadék és nem értékesíthető fatömeg az egésznek $\frac{1}{3}$ részénél is magasabbra hág.

Viszont van itt sok kedvező tétel is. Sok helyen egyáltalán nem szerepel apadék, sok helyen nagyon csekély. Hogy teljesen apadék nélküli értékesítések is szerepelnek, annak oka mindenestre az értékesítési eljárásban kell hogy legyen. Alkalmassint

*) L. a füzet elején *Fekete L.* tollából eredő cikket is.

lában lett az erdő eladva és egyszerűen az eladás eredménye felvéve, talán csak az előzetes becslés adatával szemben, vagy talán a magában véve csekély apadékot teljesen figyelmen kívül hagyták.

Még az előbbinél is érdekesebb adatnak mondhatjuk az előhasználatok rovatát:

Feltűnik elsősorban, hogy az összesen 77 adatsorból 26-nál ez teljesen hiányzik, sőt ha csak a szálerdők 57 adatsorát nézzük, akkor majdnem a felénél nem találunk előhasználatot. A sarjerdőkben — egy kivételével — mindenütt van.

Az előhasználatok fatömegének adatai, egybevetve az előbbivel, remekül megokolják a központi erdészeti kísérleti állomásnak azt a törekvését, hogy az áterdölések általánosabbá tételét és az erősebb kivágásokat propagálja az eddigi eljárás helyett.

Csak négy esetben találunk nagyobb számokat, 42, 46 és 48 m^3 -t, ami tekintettel arra, hogy 90—120 éves fenyőerdők összes előhasználati fatömegéről van szó, még mindig felette csekély mennyiség. A többi adat ennek felét sem éri el, nagyobb részben — 31 adat közül 24 — még a 10 m^3 -en is alul marad, ami annyit jelent, hogy ott tervszerű áterdölés nincs, mert 1—2, vagy 6—8 m^3 kisedése holdanként 100 év körüli vágásfordulóknál egyáltalán nem nevezhető erdőlésnek. Az áterdölési faanyag alacsony értéke világosan mutatja, hogy nagyon gyenge, értéktelen választék képezte az erdőlés tárgyát.

A sarjerdőknél jobban áll az áterdölés ügye, de itt is egész határozottsággal lehet állítani, hogy 30—40 éves vágásfordulónál — mikor még hozzá a kimutatott fatömeg jórészt 130 m^3 -en felül jár — 4—9 m^3 holdanként még a szükséges alsó határt sem éri el.

Vegyük ezekhez még szemügyre, hogy a kimutatásban szereplő összesen 63 birtok, illetve erdőgondnokság a legrendezettebbek közül való — örvendetes jelenség, hogy felerésze kincstári birtok*) — valószínűleg a belterjesebb gazdálkodás színhelyei, akkor nem zárkozhatunk el annak beismerése elől, hogy 1. régibb időktől örökölt, vágható erdeink fában feltűnő szegények; 2. a

*) Kár, hogy a legkedvezőbb viszonyok között levő kincstári erdőhatóságaink csak nagyon hiányosan vannak képviselve. Pl. Zsarnócza, Besztercebánya, és Nagybányáról stb. alig egy-két adat.

feltárás még most is hiányos és 3. az ugy közvetlen jövedelem, mint állomány ápolás szempontjából annyira fontos áterdölések majdnem teljesen hiányzanak vagy legalább is számot nem tesznek.

A kimutatás közelebbi vizsgálata érdekesen megvilágítja azt az összefüggést, ami az erdőterület földrajzi fekvése és az attól függő külső viszonyok (nyilvános szállítóeszközök, fogyasztópiacz stb.) között van. Ahol kedvező a fekvés, ott magas a tőár, magas a járadék és a százalék, csekély az apadék, ami csak természetes; de annál feltűnőbb, hogy még ilyen viszonyok mellett sem tudott kifejlődni a rendszeres áterdölési üzem.

Furcsán hangzanék nézetem szerint, ha éppen ennek a munkának szerzőjével szemben, a munka ismertetésével kapcsolatban, dicséretet emlegetnék; de nem fojthatom el bámulatomat szakirodalmunk nesztorá előtt, hogy még ezen a téren is ő jár elől és ő az első, aki számokban fektette le azt az alapot, amely egyedül alkalmas arra, hogy erdőgazdaságunk haladását visszatükröztesse.

A második cikkben *Rónai* György fejtegeti azt a külföldön régebben sokat vitatott kérdést, hogy lehet-e a fák és faállományok növekedési és fatömeg görbéit gyakorlati szempontból alkalmazható matematikai képletbe foglalni.

Rónai arra az eredményre jut, hogy „ki van zárva annak a lehetősége is, hogy a fák és faállományok növekedési és fatömeg görbéit valaha gyakorlatilag is alkalmazható matematikai képletbe foglalhassuk“. Ez azonban egyáltalán nem válik kárára az erdészeti tudománynak, mert a szokásos grafikus eljárás ezekre a célokra annyira megfelelő, hogy azt a matematikai képletek akkor sem szoríthatnák ki, ha egyébképen azok használhatók volnának.

Azután *Fáy* Béla közli tapasztalatait a *Juniperus virginiana* tenyésztéséről, amelyeket dédácsi birtokán több mint 20 évi kísérletezésével gyűjtött.

Örömmel üdvözljük azt a — sajnos — ritka esetet, hogy a tulajdonképeni szakkörökön kívül állók is felkeresik az „Erdészeti Kísérletek“ hasábjait, különösen akkor, amikor — mint jelen esetben — nagyon értékes, de még nem eléggé méltányolt külföldi fafaj mellett tör lándzsát két évtizedes tapasztalat alapján.

Fáy kiemeli, hogy birtokán a talaj és klimatikus viszonyok nagyon változatosak, utóbbiak egyenesen szélsőségesek. Ennek daczára a virginiai boróka még a legsilányabb termőhelyeken is jól tenyészik, ellenáll a hidegnek is, szárazságnak is, megél a sovány homok verőfényében is, de bírja az árnyékolást is. Ajánlja ennek következtében ezt a fajt szélesebb körben való tenyésztésre.

Hozzátehetem ehhez, hogy a *Juniperus virginiana*-ról szóló összes eddigi tapasztalataink igazolják Fáy állításait. Péch Dezső már régebben azt írja, hogy ez a fafaj lesz a mezőségi kopárok fenyője. Sajó Károly (Erd. Lapok 1906. 608.) szintén dicséri fejlődését még a legrosszabb talajokon is, a szabédi telepen, a gödi pusztán, a királyhalmi homokon mindenütt silány földben is elég jól fejlődik. Ha későbbi fejlődése is megfelelő marad úgy hogy czeruzákra feldolgozható rönköket fog adni, akkor ez a fafaj hazánkban megbecsülhetetlen értékű lesz. Németország honosítási kísérletei erdőgazdasági szempontból véve eredménytelenek maradtak.

A következő cikkben *Blattny* Tibor beszámol az erdészeti növényföldrajzi megfigyelések jelen állásáról. Blattny kivonatossan vázolja a 12 év óta folyó munkát, annak rövid történetét, céljait, eszközeit és eddigi eredményeit. A nagyszabású munka teljes befejezését 1911-re teszi.

Végül még *Fekete* Lajos röviden rátér Barta Ábel: „A luczfenyőről“ című munkájának azon részleteire, amelyben Barta a lucz őserdőknek vastagsági összetételét tárgyalja, amely összetételnek meglepő szabályszerűségét először Fekete állapította meg.

Fekete és Barta eredményei nagy vonásokban egyeznek, kisebb részleteikben eltérések vannak, ezekhez fűz Fekete néhány magyarázó szót.

A füzetet intézeti ügyek zárják le.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY ÖSZTÖNDIJRA.

12568/1910/I/A/3. sz. — A főméltóságu herczeg Eszterházy Miklós ur által a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola erdészeti szakosztályánál létesített két (2) egyenként és évenként 600 koronával dotált ösztöndij-alapítvány egyikére pályázatot hirdetnek.

Az ösztöndíjat csak oly magyar honos ifju nyerheti el, aki középiskolai tanulmányait jó eredménnyel végezte és erkölcsi tekintetben kifogástalan.

A pályázók közül elsőbbséggel bir az, akinek szülői a herczegi uradalom szolgálatában állanak.

Az ösztöndíjat elnyert pályázó annak élvezetében marad tanulmányainak a főiskolán való befejeztéig.

Ha azonban időközben tanulmányaiban hátramaradna, vagy erkölcsi tekintetben kifogás alá eső magaviseletet tanusitana, tőle az ösztöndíj tanulmányai befejezése előtt is el fog vonatni.

Az ösztöndíjban részesítendő ifju tanulmányainak befejezése után köteles az alapító felhívására a herczegi hitbizomány területén a szakmájának megfelelő és a szabályozott javadalommal ellátva alkalmazásba lépni és ebben legalább 5 éven át megmaradni. A felhívás az utolsó tanév bezártát megelőző félévben fog az illető ifjuhoz kibocsáttatni.

A pályázati kérvények főméltóságu herczeg Eszterházy Miklós urhoz czimezve legkésőbb 1910. évi márczius hó 31-ig a Kismartonban (Sopron vármegye) székelő herczegi központi igazgatósághoz nyujtandók be.

A pályázati kérvényekhez csatolandók:

1. a születési anyakönyvi kivonat
2. a magyar honosságot igazoló helyhatósági bizonyítvány;
3. az érettségi vizsga sikeres letételéről szóló bizonyítvány (a főiskola kötelékében levő pályázók részéről egyszersmind a főiskolai leczkekönyv);

4. a pályázó szüleinek polgári állását, vagyoni viszonyait és családtagjainak számát feltüntető hatósági bizonyítvány;

5. a pályázó s atyja, illetőleg gyámja által aláírt nyilatkozat, amelyben a pályázó kötelezi magát arra, hogy az alapító felhívására, tanulmányainak befejezése után a hercegi hitbizomány területén szakmájának megfelelő és a szabályozott javadalommal ellátott alkalmazásba lép s abban legalább 5 évig megmarad.

Az ösztöndíjat elnyert ifju köteles a főiskola rektora által, a főiskola rendes látogatásáról, a tanulmányokban való előmeneteléről és erkölcsi magaviseletéről kiállított bizonyítványt a hercegi központi igazgatóságnál félévenként bemutatni.

A következő félévre járó ösztöndíjrészletek csak ezen bizonyítvány bemutatása után folyósíthatnak. Az ösztöndíj a tanév folyama alatt tíz egyenlő részletben havonként előre fog kifizettetni.

Budapest, 1910. évi márczius hóban.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

KÜLÖNFÉLÉK.

A bükkfa vasuti fuvardijának mérséklése érdekében a Magyar Fakereskedők és Faiparosok Országos Egyesülete a Fakereskedelmi r. t. kezdesére újabb akciót indított. A kereskedelemügyi miniszterhez intézett beadványának támogatására az Országos Erdészeti Egyesületet is felkérte. A kérelem oda irányul, hogy a bükkfa nagyobb kivitelének lehetővé tétele érdekében a csekély belértékkel és nagy fajsulylyal bíró bükkfa az Ausztria, vámkülföld és Fiume felé irányuló forgalomban az I. kivételes díjszabásba soroztassék.

(Magy. Fakereskedő.)

A nyugatmagyarországi erdeifenyő magjának és a belőle nevelt csemetéknek Németországban tapasztalt alárendelt minőségéről a német szaklapok utóbbi években gyakran hoztak, talán nem mindig célzat nélküli közleményeket s különösen a német magpergetők nem mulasztják el, hogy természetjelentéseikben újra és újra ne mutassanak reá arra, hogy a magyar és francia eredetű magból nevelt erdeifenyő a németországi termőhelyeken

igen lassan növekszik és a tűhullásnak rendkívül nagy mértékben van kitéve.

Eddig virágzó fenyő-magkereskedelmünkre egyáltalában nem kedvező ezen jelenségekről újabb adatokkal szolgál *Herrmann E.* danzigi erdőtanácsos a Tubeuf-féle „Naturwissenschaftliche Zeitschrift“ f. é. február havi füzetében. Hagenort főerdészségben tapasztalta, hogy az 1903. évi erdeifenyő-ültetésekben a tűhullás erősen pusztít, míg az ugyanakkori vetések kifogástalanok voltak. Utánjárása alapján kiderült, hogy a vetések saját termelésű magból, az elültetett csemeték pedig magyar eredetű magból eredtek. Az 1907. és 1908. évi tűhullás, daczára a fiatalosok permetezésének, majdnem teljesen elpusztította a magyar eredetű, a vetésből eredt fiatalostól már túlszárnyalt erdeifenyőket. Az 1903-ban ültetett (ugylátszik egyéves) magyar eredetű erdeifenyő átlagos magassága 1908-ban 60·9 *cm*, az 1903. évi vetésből származó, porosz eredetű csemeték-é ellenben 82·9 *cm* volt. A tőnél mért átlagos vastagság 14 és 20·2 *mm*. A tűk hossza a magyar eredetű csemetéknél szintén kisebb volt, azok egész szerkezete gyöngébb, színük sárgászöld, a poroszországi erdeifenyő sötétkékes zöld színével ellentétben.

Mindebből, sajnos, Herrmann is arra a következtetésre jut, hogy a poroszországi homoktalajokon a magyar eredetű erdeifenyőmagot nem kell használni!

Halálozás. *Despot* Dániel kir. segéderdőmérnök, az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagja mult hó 26-án Petrinján (Horvátország) 34 éves korában elhunyt. Béke hamvaira!

Irodalmi pályázat. A vallás- és közoktatásügyi miniszter által 1906 óta az ország valamennyi népiskoláiban rendszeresített „Madarak és Fák Napja“ iskolai ünnepélyének mielőbbi meghonosítása érdekében az Országos Állatvédő Egyesület nyílt pályázatot hirdet oly munkák megírására, melyek a néptanítóknak az ünnepelés mikéntjére nézve útmutatást és anyagot nyújtanak. A dolgozatok elsősorban a madárvilág vonzó megismertetésére, a madarak hasznának kidomborítására és általában a természet megkedveltetésére irányuljanak. A Madarak és Fák Napja ünnepélyének keretében a pályázók figyelemmel legyenek az Országos Ifjusági Madárvédő Liga intézményének beillesztésére is. A részletes pályá-

zati feltételeket az Országos Állatvédő Egyesület (IX., Ernő-utca 11—13. sz.) kívánatra bárkinek portómentesen megküldi.

Kérelem: A selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti főisk. ifj. kör azon kérelemmel fordul a Steingruben egykori polgáraihoz, sziveskednének az esetleg birtokukban levő „steingrubeni“ tárgyakat, mint pl. tánczrendek, meghívók stb. a főiskolai ifj. körnek adományozni. Ugyanis a kör új „Otthon“-ában muzeumot szeretne berendezni emléktárgyakból. Nemkülönbén a steingrubeni életre vonatkozó bárminemű iratot avagy adatot hálás köszönettel venne a kör, miután „Steingrubeni Nagyközség“ czimen egy képekkel illusztrált és a Steingruben történetét és életét tárgyaló emlék-iratot szándékozik kiadni.

Konyhakerti növénytermesztés cím alatt most jelent meg IV. kiadásban egy hézagpótló zöldségtermesztési munka 5 ivnyi terjedelemben. Irta *Németh József* m. kir. főkertész, a bajai m. kir. kertészsegéd-iskola vezetője, kinek irodalmi munkássága a kertészeti szaklapokból eléggé ismeretes a kertészkedő közönség előtt.

E gyakorlatias irányu munkának minden kertészkedő nagy hasznát veheti, mert a zöldségtermesztést az is könnyen megtanulhatja belőle, aki ezen kertészeti ággal sohasem foglalkozott. A könyv könnyű, világos irálya és a feldolgozott anyag gyakorlatias és tömör ismertetése. igen értékesé tesz ezen kertészeti munkát, amelynek megszerzését mindenkinek ajánljuk. Szakiskolák, kertész-tanulók és kezdő kertészkedők egyaránt jól használhatják. Ára 90 fillér. Beszerezhető a „Pátria“ r.-t. gazdasági könyvkereskedésében, Budapest, IX. Üllői-ut 25.

Milyen gyógynövényeket természetesen a kiscgazda? A Köztelek Olcsó-Könyvtárának ezen legújabb füzete azon gyógynövények természetésére ad utasítást, amelyekkel a kiscgazda előnnyel foglalkozhatik. Sokszor igen kis fáradság révén kicsiny területről jókora hasznót biztosíthat magáuak a kiscgazda, ha gyógynövényeket természet. A hasznos füzet ára 50 fillér és a Pátria r.-t. gazdasági könyvkereskedése útján (Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.) szerezhető be.

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdőtiszti létszámukban beálló változásokról bennünket levelező-lapon értesíteni sziveskedjenek.)

A m. kir. földművelésügyi miniszter *Simon Gyula* m. kir. erdőtanácsost, a kolozsvári m. kir. állami erdőhivatal főnökét állandó nyugalomba helyezte.

A m. kir. földmivvelésügyi miniszter *Puskás Károly* m. kir. segéderdómérnököt áthelyezte Naszódra s megbízta a rebravölgyi erdőgondnokság vezetésével, *Polakovics György* m. kir. segéderdómérnököt pedig jelenlegi állomáshelyén való meghagyása mellett megbízta a saji erdőgondnokság vezetésével.

*

A m. kir. földmivvelésügyi miniszter *Traum János* m. kir. erdómérnökgyakornokot az állami kezelésbe vett községi stb. erdőknél teljesített szolgálata alól felmentette.

*

A m. kir. földmivvelésügyi miniszter az államerdészeti tisztviselők összesített közös rangsorozati létszámába *Barrois Andor*, *Früstök László*, *Bachmann Ottó* és *Jurkovich László* okleveles erdészeket m. kir. erdómérnökjelölteké, *Seemayer Bódog*, *Bárány Károly*, *Radó Gábor*, *Szenczy Géza* és *Sobó Sándor* végzett erdészeti főiskolai hallgatókat pedig ideiglenes minőségű m. kir. erdómérnökgyakornokokká nevezte ki.

KÖZIGAZGATÁSI BÍRÓSÁGI DÖNTVÉNYEK ÉS ELVI JELENTŐSÉGÜ HATÁROZATOK.

I.

Községi erdőörnek erdei kihágásból eredően a községhez, mint erdőtulajdonoshoz befolyt kártérítéséből való jutaléka iránt támasztott igénye ügyében dönteni nem áll a közigazgatási bíróság hatáskörében.

6619/1909. K. szám. Ő Felsége a király nevében a magyar királyi közigazgatási bíróság N. N. községi erdőörnek erdei kihágásból eredően a községhez, mint erdőtulajdonoshoz befolyt kártérítéséből való jutaléka iránt támasztott igénye ügyében a m. kir. földmivvelésügyi miniszternek 1908. évi október hó 20-án 66845. szám alatt hozott határozata ellen B. község által beadott panasz tekintetében a m. kir. földmivvelésügyi miniszter által tett hatásköri kifogást 1910. évi január hó 11-ik napján tartott nyilvános ülésében az 1896. évi XXVI. t.-cz. 131. szakasza alapján tárgyalás alá nem vevén, következő

Végzést hozott :

A m. kir. közigazgatási bíróság a hatásköre ellen tett kifogásnak helyt ad s a panaszt visszautasítja.

Indokok :

A község panasza a földmivvelésügyi miniszter ama határozata ellen irányul, melylyel a községet az erdőörrel kötött szerződés alapján arra kötelezte, hogy

bizonyos erdei kihágásból eredő s a községhez befolyt kártérítési összeg $\frac{1}{3}$ részét az erdőőrnek adja ki.

Az erdőőr a községnek, mint erdőtulajdonosnak, tehát mint magánjogi alanynak alkalmazottja.

Alkalmazása tehát nem a községi szervezetből ered, következésképpen nem tartozik azok közé a községi alkalmazottak közé, akiknek illetményei iránt való vitás ügyekben az 1896. évi XXVI. t.-cz 27. §-a szerint a közigazgatási bíróság előtt való eljárásnak van helye.

E szakasz alapján tehát a közigazgatási bíróság hatásköre nem áll meg.

De a községnek mint az 1879. évi XXXI. t.-cz. 17. §-ában említett erdőbirtokosnak a most idézett törvény, valamint az 1898. évi XIX. t.-cz. 14. §-a rendelkezéseihez képest alkalmazott erdőőre cselédnek nem minősül, mert az ily erdőőr kötelező alkalmazását, minősítését, eskütételét, szolgálati és fegyelmi szabályok alatt állását a most felhívott törvények rendelik, szolgálati viszonyát tehát nem a cseléd törvény, hanem ezek a külön törvényes rendelkezések szabályozzák.

Ezért, habár a jogviszony, melyből a jelen ügybeli követelés ered, az 1907. évi XLI. t.-cz. életbelépte előtti, a közigazgatási bíróság hatásköre az 1896. évi XXVI. t.-cz. 79. §-a alapján sem áll meg.

Egyébként pedig egyáltalán nincs oly szabály, mely a jelen ügy tárgyát tevő és a panaszlott erdőőrnek a közte és a panaszló község között kötött szerződésen alapuló követelésére nézve felmerült vitás kérdésben a közigazgatási bíróság előtt való eljárást megengedi.

Ezek szerint nincs törvényes alap a közigazgatási bíróságok hatáskörének a jelen ügyben való megállapítására, amiért is a hatáskör ellen tett kifogásnak helyt adva, a panaszt vissza kellett utasítani.

A bíróság ezen határozat három példányát a 75810/909. sz. átirat mellékleteivel együtt a m. kir. földművelésügyi miniszternek azzal a megkereséssel küldi meg, hogy a határozat egy példányát a panaszos községnek és a panaszlott erdőőrnek bézbesíttesse.

Kelt Budapesen, a m. kir. közigazgatási bíróságnak 1910. évi január hó 11-ik napján tartott üléséből.

Wlassics s. k.
elnök.

Nagy János s. k.
előadó.

Az Országos Erdészeti Egyesület pénztáránál teljesített befizetések 1910. évi február hóban.

A rövidítések magyarázata :

Alapítványi kamat	... .. = ak.	Fából készült cukor és alkohol	... .. = Fcza.
Alapítványi tőketörlesztés	... .. = att.	Hazánk házi faipara (Gaul Károly)	... .. = H. F.
Altiszti segélyalap	... .. = Asa.	Értekezések az erdőrendezés köréből	... .. = Ée.
Átfutó bevétel.	... .. = áb.	Hirdetési díj az E. L.	... .. = hd.
Bedő Albert alapítvány	... .. = BAa.	Hirdetési díj az „Erdő“-ben	... .. = Ehd.
Bükktüzifa romlása stb.	... .. = Btr.	Időközi kamatok (takarékpénztári)	... .. = ik.
Egyéb bevétel	... .. = Egy.	Kedvezményes lapdíj	... .. = kld.
Erdői facsemeték nevelése	... .. = Ecs.	Készpénzalapítvány	... .. = k. a.
Erdészeti építéstan I. rész (középi- tástan) I. kötet	... .. = Eép. I. I.	Külföldi fánemek tenyésztése	... .. = Kft.
Erdészeti építéstan I. rész 2. köt.	... .. = Eép. I. 2.	Lakbér	... .. = lb.
Erdészeti építéstan II. rész (Ut- vasut- és hidépitéstan)	... .. = Eép. II.	Lapdíj (Erd. Lapok)	... .. = ld.
Erdészeti Géptan	... .. = Egt.	Legelő erdők (Földes J.)	... .. = FL.
Erdészeti Lapok egyes füzetei	... .. = EL.	Legelő-erdők berendezése	... .. = M. L.
Erdészeti Növénytan II. rész	... .. = Nvt. II.	Magyar Erdészeti Oklevéltár	... .. = EOT.
Erdészeti Nyereségszámítástan	... .. = Enyt.	Népszerű növénytan	... .. = N. Nvt.
Erdészeti rendeletek tára	... .. = Ert.	O Felsége fénynyomatu arczképe	... .. = ÓFa.
Erdészeti zsebnaptár	... .. = Npt.	Perköltség	... .. = Prk.
„Erdő, czimű lap	... .. = Eld.	Postaköltség	... .. = pk.
Erdőbecsléstan II. kiadás	... .. = Ebt.	Rendkívüli bevétel	... .. = rb.
Erdőértékszámítástan II. kiadás	... .. = Eét.	Szálló Erdők Berendezése	... .. = Szeb.
Erdőőr	... .. = Eő.	Számtan erdőőri szakiskolák részére	... .. = Sz.
Erdőrendezéstan	... .. = Rz.	Tagsági díj	... .. = td.
Erdőrendezéstan (Fekete)	... .. = Rzf.	Tangens-táblázatok	... .. = Tt.
Erdő berendezések	... .. = Eb.	Gr. Tisza Lajos-alapítvány	... .. = TLa.
Erszébet királyné alapítvány	... .. = E. a.	Titkari nyugdíjalap	... .. = t. ny. a.
Értékpapírok kamatai	... .. = Ék.	Tölgy és Tenyésztése	... .. = Töt.
		Vadászati ismeretek kézikönyve	... .. = Vik.
		Wagner Károly alapítvány	... .. = WKa.

Ajtay Jenő td. 16.—. Albrich Gyula EL. 1.50. Alsópián község hd. 26.65.
Gr. Andrásy Sándor ak. 20.—. Ajtai Sándor hd. 10.—. Antony Gyula Npt. 2.—,
pk. —.12. Dr. Bartha Béla td. 12.—. Berndt Richárd td. 16.—. Blockner J. hd. 3.20.
Bund Károly tnya. 25.—. Dr. Bedő Albert lb. 175.—, üb. 3.50. Bálint Mihály
td. 16.—. Dr. Bartha Béla td. 4.—. Bársony József td. 16.—. Bodnár Richárd
att. 20.—, ak. 16.—. Bund Károly üb. 2.50. Baranyai István td. 16.—. Bedő Sándor
Npt. 6.—, pk. —.55. Bedő Zoltán td. 8.—. Béky Albert td. 12.—. Besztercebánya
város hd. 29.35. Budakeszi erdőgondn. Npt. 3.—, pk. —.12. Dr. Bartha Béla
Npt. 2.—, pk. —.12. Binder József td. 16.—. Bustyaházai erdőhiv. ÓFa. 7.90.
Barsy Nándor td. 16.—. Braunsteiner Gy. Vik. 9.—, pk. —.12. Boksay György
Npt. 2.—, pk. —.45. Besztercze város td. 16.—. Bezerédj Adorján Npt. 3.—,
pk. —.45. Barkóczai Ferencz Npt. 2.—, pk. —.45. Börzsönyi Gyula td. 16.—.
Bund Károly hd. 3.20. Beregszászi adóhiv. hd. 20.95. Czillinger János lb. 160.—,
üb. 1.—. Cotteli Honorat td. 5.—. Derecskei Károly ak. 16.—. Dudutz Károly
td. 16.—. Dezső Zsigmond att. 50.—, ak. 12.50. Dietl Ágoston ak. 32.—.
Gr. Draskovich erdőhiv. td. 16.—, Npt. 2.—, pk. 45.—. Derzsi Gábor ak. 12.—.
Dobsina város hd. 67.45. Engel Jerta lb. 420.—, üb. 1.—. Eltscher András Eő.
6.—, Sz. 1.50, pk. —.55. Engel Géza td. 16.—. Erdőre 710.63. Fakeresk.
rtsg. Bpt. ld. 16.—. Ferencsik Ödön td. 16.—. Földváry Miksa td. 8.—. Föld-
hitelintézet Ék. 8.42. Fodermayer Rezső Npt. 12.—, pk. —.45. Fridrik Árpád
Npt. 2.—, pk. —.45. Franciscy Vilmos td. 16.—. Földmiv. min. hd. 182.20.
Földmiv. min. hd. 20.75. Farkas Pál td. 16.—. Fehér Pál ak. 14.—. Fliegl János

Npt. 3.—, pk. —.12. Gaal Károly lb. 150.—, üb. 1.50. Gábron János Npt. 3.—, pk. —.12. Gaul Károly td. 16.—. Gözsy Gyula td. 32.—. Göndör Béla Npt. 3.—. Gontkó Ignác Npt. 2.—, pk. —.45. Gyórfy Illés Npt. 4.—, pk. —.12. Gyöngyössi Béla Npt. 4.—, pk. —.90. Gödöllői erdőhiv. ld. 128.—. Huszár-féle urad. ak. 7.—, att. 43.—. Hahn-féle urad. hd. 13.15. Hoffmann Sándor Npt. 2.—, pk. —.45. Hauser Alajos Eő. 6.—, pk. —.20. Harvich Ernő Npt. 2.—, pk. —.12. Horváth József td. 16.—. Hódi Menyhért Npt. 2.—, pk. —.45. Intzedy Géza td. 16.—. Ipach Ede lb. 225.—, üb. 1.50. Ittu Mihály td. 16.—. Juhász József td. 16.—. Dr. Kecskeméthy Emil lb. 300.—, üb. 1.—. Keszler Ödön td. 16.—. Kecskémét város kld. 6.—. Kurali András Eő. 6.—, pk. —.55. Kovács Gábor att. 200.—, ak. 6.—. Kassa Máté Npt. 3.—. Kellner Viktor td. 16.—. Kindernay Kálmán Npt. 6.—, pk. —.12. Kiss Ferencz Eő. 6.—, pk. —.55. Kohn Henrik Npt. 3.—, pk. —.12. Kovács Ferencz Eő. 6.—, pk. —.55. Kővári György Npt. 2.—, pk. —.12. Kilián Frigyes Eb. —.50. Kővári György Ert. 1.—, pk. —.45. Kudi József Npt. 3.—, pk. 12.—. Kozma Géza Eő. 6.—, pk. —.55. Klausberger Károly td. 16.—. Kutschy Vilmos Npt. 10.—, pk. —.12. Libohorszky József tnya. 3.—. László Miksa lb. 61.—, üb. 1.—. Lantos Izsóné lb. 350.—, üb. 1.50. Lehoczky György td. 16.—. Lorge Emil td. 16.—. Levendovszky Nándor Npt. 3.—, pk. —.45. Leibitz város hd. 93.10. Mányay Imre Npt. 2.—. Méhes István Eő. 6.—, pk. —.55. Monszpart István td. 30.—. Makky János Npt. 2.—, pk. —.45. Mányay Imre td. 16.—. Mezőterebesi urb. 36.85. Martián Livius td. 16.—. Melcsiczky Pál td. 8.—. Majthényi Ilona brnő. ak. 10.—. Metzli Kamill td. 16.—. Márton Sándor Npt. 2.—, pk. —.45. Marosics Pál Eő. 6.—, pk. —.55. Miklai Pál Npt. 3.—, pk. —.45. Nagy Imre td. 16.—. Nagybányai főerdőhivatal Npt. 5.—, pk. —.90. Nickmann Rezső td. 16.—. Náday Dénes td. 16.—. Nagybányai főerdőhivatal Npt. 50.—, pk. 1.50. Neuhöfer Sohn hd. 10.50. Nagy Vincze td. 16.—. Ökörmezői erdőgondnokság npt. 8.—, pk. 12. Petricsek Adolf td. 16.—. Porubszky Károly ak. 16.—. Persián Iván lb. 53.—, üb. 1.—. Palmer Artur lb. 180.—, üb. 1.—. Pásztor Sándor E. L. 8.—. Özv. Pruzsinszky K.-né. att. 10.—. Peröcsényi urad. Npt. 6.—, pk. —.12. Hg. Pálffy M. urad. Npt. 2.—, pk. —.12. Dr. Pap József hd. 30.85. Prekup Győző td. 16.—. Preusler Arthur td. 32.—. Pátia nyomda Eő. 24.—. Pap Adorján Eő. 6.—, pk. —.55. Příbnow Pál td. 16.—. Patai Gy. Npt. 6.—. Pataki József td. 16.—. Rényi Károly Npt. 3.—. Ráth Mór Npt. 3.—. Richter József td. 16.—. Dr. Reitzer László lb. 440.—, üb. 1.—. Rappensberger A. td. 16.—, Npt. 2.—. Ringler Antal att. 5.—, ak. 2.—. Rondonelli Jenő td. 8.—. Rozsnyó város bd. 14.15. Rényi K. Ebl. 6.—. Rainiss István Npt. 2.—, pk. —.45. Rajnoha Gyula Npt. 2.—, pk. —.12. Rhédey József Npt. 2.—, pk. —.12. Rozáry Árpád td. 16.—. Roheim Károly Btr. —.60, pk. —.16. Rényi K. Eő. 6.—. Spettmaun János td. 8.—. Spitz Dezső td. 16.—. Szepesházi Kálmán Npt. 2.—, pk. —.45. Özv. Székács Ferenczné lb. 680.—, üb. 2.50. Sándor Imre Npt. 2.—, pk. —.12. Szabadka város Npt. 12.—, pk. —.12. Szilágyi József td. 16.—. Szőnyi István td. 10.—. Siménfalvi közb. hd. 45.35. Szüllő Géza Eő. 6.—. Somogyi Géza td. 16.—. Solcz Svetozár td. 16.—. Suhajda J. Npt. 2.—. Simon Ferencz Eő. 6.—, pk. —.55. Schmidt József Npt. 2.—, pk. —.45. Scholcz Hugó td. 16.—. Stark Dezső

td. 16.—. Szászsebesi erdőhiv. hd. 14.75. Sobó Jenő td. 16.—. Sümeg Izidor Npt. 3.—. Tivadar István hd. 201.45. Toldi Lajos hd. 8.—. Török Bódog Npt. 3.—, pk. —.12. Trostler Ármin td. 16.—. Toldi Lajos Eő. 6.—. Ujbánya város Npt. 15.—, pk. —.12. Ujsághy Zsigmond 8.—. Vadas Gyula att. 20.—. Vadászerdei szakiskola Npt. 10.—, pk. —.72. Vizauer Mihály Npt. 4.—, pk. —.55. Vadászerdei szakiskola Npt. 4.—, pk. —.45. Vaszilovits Miklós td. 32.—, Vojnics Döme hd. 65.95. Wundsám Sándor td. 8.—. Wrbitski Lipót Npt. 3.—, pk. —.30. Wunder Lajos Vik. 9.—. Weinert Tivadar Npt. 2.—, pk. —.45. Weszely Alajos Npt. 4.—, pk. 12.—. Zai Ádám att. 15.—. Dr. Zemplén Géza td. 16.—. Zágrábi érsekség hd. 75.43. Zachár István Npt. 2.—, pk. —.45. Zadrzil János Npt. 3.—, pk. —.12. Zalavári apátság ld. 16.—.

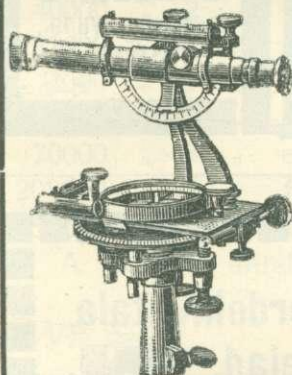
Az „Erdészeti Lapok“ 1910. évi VI. füzetének HIRDETÉSEI.

Az ERDÉSZETI LAPOK mellett mérsékelt közlési díjért a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.

Dijszabás. Kéthasábos szélességben (107 mm) garmond betűvel vagy ennél nagyobb betűfajttával szedett hirdetés milliméterenkint *a)* faeladási hirdetéseknel 30 fillér, *b)* más hirdetéseknel 20 fillér. Táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfajttával szedett hirdetések másfélszeres egységárral számíttatnak. Ismételt megjelenés esetén megfelelő árkedvezmény.

Külön mellékletek 25 gramm súlyig 70 koronáért, azontul 25 grammonkint 25 koronával magasabb árért mellékeltetnek.

Aranyérem, párisi
világkiállítás 1900.

Egyetemes busszóla-műszereket és erdei-busszólákat

optikai távolságmérővel $C = 100$,
mérészítalokat és távesőves vonalzókat,
valamint mindennemű mérőeszközt
készít a legjobb kivitel és legpontosabb rektifikáció biztosítása mellett

NEUHÖFER ÉS FIA

es. és kir. udvari műszerészek

WIEN raktár: I., Kohlmarkt 8.
gyár: V., Hartmannngasse 5.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Minden közhasználatu műszer állandóan készletben van. Javítások és átalakítások — akkor is, ha a műszerek nem a mi gyárunkból származnak — legjobban és leggyorsabban eszközölhetnek. — Szállítás kívánatra magyar czegek útján is lehetséges. (I. XII. 3)

Hirdetmény. 3824/909. — Alulírott közs. előljárók közhírré teszik, hogy községi tulajdont képező 300 kg teljesen csiraképes amerikai kőrismag s mintegy 40.000 drb 2 éves átiskolázott, erősen kifejlett amerikai kőriscsemete eladó.

Az árak csomagolással, Mohol község vasúti állomásától számítva, a következők:

amerikai kőrismag kg-ja 2 K 50 f.,

amerikai kőriscsemete ezre 6 K.

Mohol, 1910. évi január hó 13-án.

Trenka István
jegyző.

(5. V. 4.)

Erdélyi Fülöp
bíró.

SANITAS

SZOBAGÖZFÜRDŐ

hozasson tőlem
azonnal

S napi próbára

aki csúz, kösz-
vény, ischiás bán-
talmái ellen már
mindent próbált
eredménytelenül.

Kapható havi
résztörlesztés-
tésre. Ismertető
könyv ingyen és
:: bérmentve. ::

Förstner
■ Aladár ■

Budapest, VII/19.,
Alsóerdősor 30.

(2-8)

Kassa szab. kir. város erdőhivatala

1910. év tavaszán elad

kocsánytalan tölgymakkot

jutányos áron 90 – 100% csiraképeséggel. Kassán vagy
valamely szomszédos állomáson **vasutra feladva.**

Nagyobb vételnél megfelelő árkedvezmény. (4. VIII. 5.)

Erdei facsemete-eladás

1910. évi tavaszi szállításra.

635000	drb	1 éves	kocsányos tölgycsemete,	Quercus pedunculata
875700	" 2 "	"	"	"
416000	" 3 "	"	"	"
662000	" 1 "	"	kocsánytalan	sessiliflora
262000	" 2 "	"	"	"
20000	" 2 "	"	molyhos	pubescens
100000	" 1 "	"	szilfacsemete,	Ulmus campestris
420000	" 1 "	"	kőriscsemete	Fraxinus americana
26000	" 2 "	"	"	"
121000	" 1 "	"	"	ornus
600	" 2 "	"	átiskolázott hársfacsemete	Tilia grandifolia
6000	" 2 "	"	hársfacsemete (magoncz)	"
40000	" 2 "	"	"	parvifolia
51000	" 1 "	"	ákáczcsemete,	Robinia pseudoacacia
4000	" 1 "	"	diófacsemete	
1070000	" 3 "	"	luczfenyőmagoncz,	Picea excelsa
70000	" 3 "	"	erdeifenyőmagoncz,	Pinus silvestris
203000	" 2 "	"	feketefenyőmagoncz,	Pinus austriaca
150000	" 2 "	"	banksfenyőmagoncz,	Pinus banksiana.

A csemeték mind elsőrendű minőségűek.

Junghans E. erdőgondnoksága.

(3. VII. 6)

Lunkasprye, u. p. Dobrest (Bihar megye).

50 millió ákác- és erdei csemete.

Ákác: 1 éves magoncok 1000 drb: 20 cm.-ig magas, 3^m/_m erős 2.50, 20–50 cm.-ig magas, 3–6^m/_m erős 9.–, 50–100 cm.-ig magas, 4–8^m/_m erős 16.–, 100–150 cm.-ig magas, 8–14^m/_m erős 25.– korona. 2 éves magoncok 1000 drb: 20–50 cm.-ig magas, 3–5^m/_m erős 16.–, 50–100 cm.-ig magas, 4–8^m/_m erős 20.–, 100–150 cm.-ig magas, 8–15^m/_m erős 30.– korona. 3 éves magoncok 1000 drb: 100–150 cm.-ig magas, 10–15^m/_m erős 35.–, 150–200 cm.-ig magas, 15–20^m/_m erős 45.–, 200–300 cm.-ig magas, 18–30^m/_m erős 65.– korona. – 2–3 éves iskolázott csemeték minőség szerint 26–75 korona. 10 millió gleditschia 1, 2 és 3 éves magoncok nagyság szerint 7–65 korona, 2 és 3 éves iskolázott 22–65 korona 1000 darabonként.

Erdei csemete: 1000 darabonként: Lucfenyő 1, 3 és 4 éves magoncok 2–6 K, Erdei fenyő 1, 3 és 4 éves magoncok 3–9 kor., Fekete fenyő 1, 2, 3 és 4 éves magoncok 3–9 kor., Kocsányostölgy 1, 3 és 4 éves magoncok 6–15 kor., Vöröseger 1–2 éves magoncok 7–15 kor. – Továbbá igen nagy készlet galagonya, gyertyán és füzcsemetékben, gyümölcs-, dísz- és sorfákban, díszbokrokban, tüllevelűfákban stb. Képes főárjegyzéket kívánatra ingyen küld: **gróf Batthyány Zsigmond uradalmi intézősége, Csendlak, u. p. Ferenc-lak (Vas megye).** (S. III. 3.)

Magpergetés

Kizárólag hazai ipar és termelés.

Magkeskedés

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

STAINER GYULA

cs. és kir. udv. szállító
Magyar Magpergető
Gyárai

KÖRMEND.

VAS MEGYE.

A J Á N L:

**Kocsányos
Kocsánytalan
Cser**

tőgy-
makkot

szakszerűen áttelelt, legmagasabb csiraképesseggel bíró minőségben.

**Tülevelü
Lombfa-
Gyümölcs-**

magva-
kat

saját s a legmodernebb gépekkel berendezett magpergetőgyáramban kipergetve.

**Fümagkeverék,
Fü- és gazdasági
magvak.**

Szavatolt utolsó termés. Minden talajnak megfelelően állittatik össze.

**Exotikus tülevelü
„ lombfa-)**

mag-
vak

csakis kipróbált, megbízható minőségben.

Továbbá mindennemű

diszfaék és cserjék magvait

szinte szavatolt utolsó termésű s feltétlen sikert biztosító minőségben. (7. VI. 4.)

Tü- és lomblevelü

facsemetéket,

minden fajban, korban és nagyságban, csakis válogatott, jó gyökézzel bíró példányokban. :: Továbbá:

**gyümölcsvadonczot,
disz-, sor-, gyümölcs-
és rózsafákat** kifogástalan minőségben és **diszcserjéket, disznó-
vényeket, diszfenyőket
és cserjéket** az elképzelhető legszebb formában.

Felülmulhatatlan versenyképesség.

Csemete

Kizárólag hazai ipar és termelés.

nevelés

Tölgyfaeladás. A nagyváradai latin szertartású Főtisztelendő Káptalan tulajdonát képező és „Csehi“ biharmegyei község határában fekvő, ugynevezett „Ábriházi“ erdőből a természetben kijelölt 319·76 kat. holdon levő, nagyrészt műszaki célokra alkalmas 63.595 száltölgyfa és 1105 szálcserfa, összesen tehát 64.700 szállfa összes földfeletti fatömege zárt írásbeli ajánlatok útján eladatik. Fenti fatömeg becsára és egyuttal kikiáltási ára 341.214 K 51 fillér. Az ajánlatok legkésőbbben a folyó évi *május hó 20-ik napjának* délelőtti 11 órájáig okvetetlenül benyújtandók nagyságos és főttisztelendő dr. Karácsonyi János dékán kanonok úr kezeihez (Nagyvárad, Káptalansor). Az ajánlatokhoz a megajánlandó vételárnak legalább is tíz százaléka készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban bánatpénzül csatolandó, ugyszintén az eladási feltételeknek ajánlattevő által aláírt egy példánya, mely eladási feltételek alólírott által kívánatra megküldetnek.

Elkésztett ajánlatok tárgyalás alá nem vétetnek.

Nagyvárad (Sal-Ferencz-u. 4.), 1910. évi február hó 10-én.

(9. II. 2)

Török László s. k.
káptalani erdőmester.

Pályázat. A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Részvénytársaság erdőbirtokainál egy, a rimabrézói erdőhivatalhoz beosztott erdészi állás betöltésére pályázat nyitattik.

Nőtlen egyének pályázhatnak, kik kérvényeiket — fizetési ígényeik megjelölésével — főiskolai tanulmányaikat és az államvizsgaletételét igazoló bizonyítványaikkal felszerelve, alólírott erdőhivatalhoz folyó évi márczius hó végéig nyujtsák be.

Rimabrézó, 1910. évi február hó 15-én.

A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Részvénytársaság erdőhivatala.

(10. II. 2)

Csermakk — vetéshez alkalmas — mintegy 400 *q* eladó a felsőgallai és bicskei uradalomnál. Vasúthoz szállítva *q*-ként 8 koronáért

(11. II. 2) *Erdőhivatal Felsőgalla* (Komárom m.)

Eladó egy 30'' keretfűrész, egy 24'' keretfűrész és egy Kirchner-féle nagy szalagfűrész üzemképes jó állapotban. Ajánlatok „H. J.” jelige alatt Fodor Lipót hirdetési irodájába, Budapest, Csengery-utca 45. kéretnek. (12)

Elismert kitünő minőségű, szavatolt csiraképességű
tülevelü, lomblevelü magvakat,
 gyümölcsmagot, fűmagot, gazdasági magvakat;
 saját telepein nevelt, dus gyökérzetű
tülevelü, lomblevelü csemetét,
 gyümölcs-vadonczt, diszfát, sorfát, gyümölcs-
 fát, rózsát, disznővényeket, leg job b slavón
 kocsányos és kocsánytalan tölgymakkot szállit

FARAGÓ BÉLA
 CSÁSZ. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ
 magyar magpergető gyára
 erdészeti csemetetelepek
ZALAEGRSZEG.
 (6. V. 4.)

Pályázati hirdetmény. 991/1910. sz. — *Somogy vármegye területén* az állami kezelés alatt álló erdők és kopárterületek őrizetére *Kaposvár székhelylyel* szervezett *kaposvári járási erdőőri állás* betöltendő lévén, ezen összesen 1080 K (egyezernyolczvan korona) javadalmazással díjazott II. osztályu járási erdőőri állásra pályázat nyittatik.

A pályázni szándékozók felhivatnak, hogy *Somogy vármegye Közigazgatási Erdészeti Bizottságához* czimzett, egy koronás bélyeggel ellátott, a hivatalos magyar nyelv birását, életkorukat, ép, erős testalkatukat, az 1879. évi XXXI. törvényczikk 37. §-ában előirt minősítésüket és eddigi szolgálatukat igazoló okmányokkal kellően felszerelt, sajátkezüleg irt kérvényüket legkésőbb folyó évi

márczius hó 20-ig a kaposvári m. kir. állami erdőhivatalhoz adják be.

Erdőőri szakiskolát végzett egyének előnyben részesülnek.

A kinevezendő járási erdőőr köteles állomását folyó évi május hó 1-én elfoglalni.

Megjegyeztetik, hogy azon esetben, ha ezen állásra más somogy-megyei védkerületbeli erdőőr helyeztetnék át, ugy az új kinevezett ennek vidéki állását tartozik elfoglalni.

Kaposvár, 1910. évi február hó.

(13)

M. kir. állami erdőhivatal.

Luczfenyőmageladás. 721/1910. sz. — Alólirott főerdőhivatalnál kilogrammonként kettő (2) korona áron nagyobb mennyiségű luczfenyőmag kapható; megrendelések az itteni faraktárgondnoksághoz intézendők.

Liptóújvárott, 1910. évi márczius hó 1-én.

(14)

M. kir. főerdőhivatal.

Árverési hirdetmény. A verbiczi volt urbéreszek közbirto-kosságának tulajdonát képező, „Szvarinban“ a rakpartra kiszállított 1788·47 köbméter lucz-, erdei- és vörösfenyő szál- és rönköfa Verbiczen, a községi irodában 1910. évi márczius hó 17-én, dél-után 2 órakor megtartandó írásbeli zárt ajánlati versenytárgyalás utján el fog adatni.

A részletes becslési munkálat és árverési feltételek Verbicz község jegyzőjénél, valamint a liptószentiváni m. kir. erdőgondnokságnál bármikor megtekinthetők.

Verbicz, 1910. évi február hó 28-án.

(15)

Mikó Péter
közb. elnök.

Pályázat. 1118/1910. sz. — A tótsóvári m. kir. erdőhivatal kerületében egy I. osztályu altizti (főerdőőri), egy I. osztályu erdőlegényi és egy II. osztályu segéderdőőri, illetve előléptetés esetén egy II. osztályu altizti (erdőőri), kettő I. osztályu erdőlegényi vagy segéderdőőri és kettő II. osztályu erdőlegényi vagy segéderdőőri állásra az állományszerű illetményekkel pályázat nyittatik.

Az ezen állásokra pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. törvényczikk 37. §-ában követelt szakképzettségüket, az államerdészeti szolgálatba ujonnan belépők ezenfelül még ép és erős testalkatukat, különösen jó látó-, beszélő- és hallóképességüket kincstári erdészeti orvos vagy megyei főorvos, vagy pedig m. kir. honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, valamint életkorukról és illetőségükről, eddigi alkalmaztatásukról, nyelvismertükről, katonai kötelezettségükről szóló bizonyítványokkal felszerelt és sajátkezüleg irt kérvényüket előljáró hatóságuk, eddig állami szolgálatban még nem állók pedig az illetékes politikai hatóságuk útján folyó évi április hó 15-éig a tótsóvári m. kir. erdőhivatalhoz nyujtsák be.

Tótsóvár, 1910. évi márczius hó 1-én.

(16)

M. kir. kincstári erdőhivatal.

Feladási hirdetmény. 445/910. sz. — Magasmart község (Bars m., vasuti állomás Ujbányán), 1910. évi márczius 23-án délelőtt 10 órakor Magasmart községhezánál zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött szóbeli nyilvános árverésen eladja a rendszeres gazdasági üzemterv alapján esedékes vágásterületeken kihasználásra kijelölt alábbi famennyiséget:

1. A „Schlossberg“ nevű vágásterületen kijelölt 1502 darab 144 m^3 haszonfára és 314 $üm^3$ tűzifára becsült tölgyfát és 1099 drb 51 m^3 haszonfára és 498 $üm^3$ tűzifára becsült bükkfát.

Kikiáltási ár 2570 K, bánatpénz 260 K.

2. A „Fabkov“ nevű vágásterületen kijelölt 555 drb 62 m^3 haszonfára és 177 $üm^3$ tűzifára becsült tölgyfát és 382 drb 27 m^3 haszonfára és 255 $üm^3$ tűzifára becsült bükkfát.

Kikiáltási ár 1335 korona, bánatpénz 140 korona.

Az árverés először az egyes csoportokra külön-külön, azután pedig az egész fakészletre fog megtartatni.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

A részletes árverési és szerződési feltételek Magasmart község előljáróságánál, az ujbányai m. kir. jár. erdőgondnokságnál és alulirotnnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Aranyosmaróton, 1910. évi márczius 1-én.

(17)

Dr. Rudnyánszky Titusz
járási főszolgabíró,

Fenyő és bükk mű- és tűzifaértékesítés tövön.

13089/1910/I/B/3. sz. — A szusáki kir. erdőhivatalnak alárendelt ljeszkováci, skarei, brlogi, koszinji és karlobagói kir. erdőgondnokságok rendes évi vágásaiban kijelölt jegenye-, lucz- és erdei-fenyő, valamint bükk- és juhartörzseknek mintegy 23.135 m^3 fenyő és 10.908 m^3 bükk és juhar épület- és műfára, továbbá 10.267 m^3 bükk és juhar tűzifára becsült és összesen 125.664 K kikiáltási árral megállapított faanyagnak 10 részletben tövön való eladása céljából a szusáki kir. erdőhivatalnál f. évi április hó 18-án délelőtt 11 órakor kizárólag zárt írásbeli ajánlatok útján történő versenytárgyalást fog tartani.

Ajánlatok csakis részletenként tehetők. Bánatpénz a kikiáltási ár 10⁰/₀-a.

Bővebb felvilágosítást a szusáki kir. erdőhivatal s a fent említett kir. erdőgondnokságok nyújtanak.

Budapest, 1910. évi február hó 27-én.

(18) *M. kir. földmivelésügyi miniszter.*

Tölgyfaeladás tövön. A kricsfalvi nemes közbirtokosság (Máramaros megye) a tulajdonát képező Dunavec nevű erdőrészből, amely Kricsfalva községtől 2–3 *km*, a legközelebbi bustyázi vasuti állomástól pedig 22 *km* távolságban fekszik, a folyó évi április hó 6-án d. e. 10 órakor Kricsfalván a községházánál megtartandó zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen elad 1703 darab tölgyfát, amelyek a técsői m. kir. járási erdőgondnokság által 1303 m^3 kéregnélküli haszonfára, 362 $\ddot{u}rm^3$ hasáb- és 477 $\ddot{u}rm^3$ dorongfára becsültettek.

Kikiáltási ár 25.773 korona. Bánatpénz a kikiáltási ár 10⁰/₀-a.

A részletes árverési és szerződési feltételek megtekinthetők az alulírott közbirtokossági elnöknél, valamint a técsői m. kir. járási erdőgondnokságnál Máramarosszigeten.

Kricsfalva, 1910. évi márczius hó 1-én.

(19. II. 1.) *Kricsfalusi Kricsfalui György*
közbirtokossági elnök.

Sorfáknak alkalmas, 3 méter magas, átiskolázott, 1800 drb kőrishusáng jutányosan eladó gróf Esterházy Béla bakonyzombat-helyi (Veszprém m.) erdészeténél.

(20. III. 1.)

Bükk- és fenyőtörzsek eladása 122195/1909/I/B/3. sz. — A zágrábi kir. erdőigazgatóságnál 1910. évi márczius hó 31-én délelőtt 11 órakor kizárólag írásbeli versenytárgyalás útján az alant feltüntetett s már kijelölt vágások a következő fatömegekkel kerülnek eladásra, még pedig:

A) *A mrkopalji kir. erdőgondnokságban.*

1. A III. vágássorozatban 4837 m^3 bükk- és 9950 m^3 fenyőtörzsfatömeg 53.927 korona kikiáltási árral.
2. A IV. vágássorozatban 17.583 m^3 bükk- és 11.355 m^3 fenyőtörzsfatömeg 82.365 korona kikiáltási árral.
3. Az V. vágássorozatban 2629 m^3 bükk- és 9909 m^3 fenyőtörzsfatömeg 45.027 korona kikiáltási árral.

B) *A jaszenáki kir. erdőgondnokságban.*

1. Az I. vágássorozatban 17.763 m^3 bükk- és 1575 m^3 fenyőtörzsfatömeg 39.121 korona kikiáltási árral.
2. A II. vágássorozatban 21.671 m^3 bükk- és 3003 m^3 fenyőtörzsfatömeg 49.078 korona kikiáltási árral.
3. A IV. vágássorozatban 27.326 m^3 bükk- és 23.245 m^3 fenyőtörzsfatömeg 105.363 korona kikiáltási árral.
4. Az V. vágássorozatban 6306 m^3 bükk- és 5984 m^3 fenyőtörzsfatömeg 28.100 korona kikiáltási árral.
5. A VI. vágássorozatban 9404 m^3 bükk- és 22.348 m^3 fenyőtörzsfatömeg 88.465 korona kikiáltási árral.

A részletes árverési és szerződési feltételek a zágrábi kir. erdőigazgatóságnál és az illető erdőgondnokságoknál a hivatalos órák alatt megtekinthetők és kívánatra posta útján is megküldhetők.

(21)

M. kir. földművelésügyi miniszter.

Faeladási hirdetmény. 641/1909. sz. — Kilyénfalva község előljárósága közhírré teszi, hogy a község II. határrésében fekvő „Csibi“ pataki erdejében a 35663/1907. és 9370/909. F. M. engedélyek alapján — 17626. kat. holdon 29090 tm^3 gömbölyü luczfenyőhasznofára becsült fatömeg egyszázhatvannyolcezerhatszáz (168600) korona kikiáltási árban 1910. év márczius 29. napján

d. e. 9 órákor Kilyénfalva községházánál megtartandó zárt írásbeli ajánlattal egybekötött nyilvános szóbeli versenytárgyaláson el fog adatni.

A kikiáltási ár tiz (10) %-a bánatpénzül az árverés megkezdése előtt, az árverési bizottság elnökének kezébe leteendő.

A szabályszerű bélyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlatok a megajánlott vételár tiz (10) %-át kitevő bánatpénzzel, vagy megfelelő óvadékképes értékpapírral látandók el és tartalmazniok kell egyuttal azt a kijelentést is, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri s magát azoknak aláveti.

Elkésett és utóajánlatok el nem fogadtatnak.

Az erdő fatömege a kikiáltási áron alul nem fog eladatni.

A kihasználási határidő három (3) évig tarthat.

A vágásterület a gyergyótölgyesi tutajrakparttól és fapiacztól kettő (2) km távolságra fekszik.

Az árverési és szerződési feltételek, valamint a becslésre vonatkozó közelebbi adatok a m. kir. járási erdőgondnokságnál (Gyergyótölgyes) és a községházánál (Kilyénfalva, Csik megye) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kilyénfalva, 1910. évi február hó 24-én.

Községi előjáróság :

Ádám Imre
jegyző.

(22)

György Agoston
bíró.

Kerületi erdész egy északi Magyarországon fekvő kisebb uradalomba 1910. évi május hó 1-re kerestetik. Egy szláv nyelv bírása föltétlenül kívántatik, továbbá, hogy az építkezésben és takarmányvetésben (lovak számára) némileg járatos legyen. Ajánlatok beküldendők a kastélykezelőség czimére, Brogyán, Bars megye. (23)

Pályázat. 1640/1910. sz. — A beszterczebányai m. kir. erdőigazgatóság kerületében megüresedett egy elsőosztályu és két másodosztályu altiszti állásra, előléptetés esetén három másodosztályu altiszti, illetve három erdőlegényi, esetleg segéderdőőri állásra, az állománszerű illetményekkel, pályázat nyittatik.

Fölhívatnak az ezen állomásra pályázók, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ban körülírt szakképzettséget, a m. kir. kincs-

tári erdészet szolgálatába ujonnan belépni kívánók ezenfelül még ép és erős testalkatukat, különösen jó látó-, beszélő- és hallóképességüket kincstári erdészeti orvos, vármegyei főorvos, avagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítványokkal, valamint az életkorukról, illetőségükről, eddigi alkalmaztatásukról, nyelvismereteikről, katonai kötelezettségükről szóló bizonyítványokkal felszerelt és sajátkezüleg irt kérvényeiket 1910. évi április hó 10-éig a besztercebányai m. kir. erdőigazgatóságnál nyujtsák be.

Besztercebánya, 1910. évi márczius hó 10-én.

(24)

M. kir. erdőigazgatóság.

Fenyőfaeladási hirdetmény. A majszini g. kath. egyház 1910. évi április hó 6-án d. e. 10 órakor Majszinban a község termében tartandó nyilvános szóbeli árverésen eladja Felsővisó község határán Fundu Vále Bouluj dülőben fekvő 97 kat. holdas erdejének a hivatalos becslés szerint 8104 drb 7912 m^3 tutajfát tevő lucz- és részben jegenyefenyő-fatörzsből és 1097 drb ugyanily nemű rudas anyagból álló fakészletét.

Becsérték és kikiáltási ár 57.851 K.

Bánatpénz 5785 K.

Az árverésen a kellő időben beadott és szabályszerűen felszerelt zárt írásbeli ajánlatok is elfogadtnak.

Feltételes, utó- és távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A faanyagok a megállapított hivatalos becsértéken alul el nem adatnak.

A részletes árverési és kihasználási feltételek a majszini g. kath. lelkészi hivatalnál, a máramarosszigeti m. kir. állami erdőhivatalnál és a felsővisói m. kir. járási erdőgondnokságnál tekinthetők meg.

Majszin (Máramaros megye) 1910. évi márczius hó 6-án.

(25)

Komán Sándor s. k.
g. kath. lelkész.

Vékony tölgy- és bükkfaeladás. 1061/1910. sz. — A dévai m. kir. kincstári erdőgondnokság irodai helyiségében 1910. évi április hó 1-én d. e. 10 órakor zárt írásbeli ajánlatokkal kapcsolatos szóbeli árverés tartatik a „Bezsán“ nevű 120·20 kat. holdnyi terület faállományának tövön az erdőn való eladása iránt.

Kikiáltási ár 12.560 korona.

Bánatpénz 1300 korona.

Az ajánlatok szerkesztésére szolgáló űrlapok és borítékok a szászsebesi m. kir. erdőhivataltól és a dévai kincstári erdőgondnokságtól díjmentesen megszerezhetők, ahol az árverési általános és a szerződési feltételek is megtekinthetők.

Szászsebes, 1910. évi márczius hó 11-én.

(26)

M. kir. erdőhivatal.

Fenyőrönköfraeladás. 1016/1910. sz. — A szászsebesi m. kir. erdőhivatal hivatalos helyiségében folyó évi márczius hó 31-én s eredménytelenség esetén (április hó 7-én d. e. 10 órakor írásbeli ajánlatokkal kapcsolatos szóbeli árverés tartatik az alkenyéri kincstári faraktárban levő 1909. évben oda leusztatott, az árverés napján az erdőhivatal által határozott mennyiségben és a kikiáltási árak alapján addig megállapított becsértékben közölhető mintegy 10.000 darab: 2000 m^3 vegyes minőségű II. rendű (ép, selejtes és törött) fenyőrönkök eladása iránt.

Kikiáltási ár:

1. A 3·8 m vagy annál hosszabb és 25 cm vagy annál vastagabb rönkökre vonatkozólag m^3 -ként 10·24 korona.

2. Ugyanolyan hosszú, de 25 cm vastagságon aluli rönköknél: m^3 -ként 7·24 korona.

3. A 3·8 m hosszúságon aluli rönköknél, tekintet nélkül a vastagságra, m^3 -ként 5·39 korona.

Az ajánlatokban az ígéret mind a három választékra nézve a fennebbi kikiáltási árakkal szemben egy és ugyanazon százalékban fejezendő ki.

Bánatpénz 1700 korona.

A részletes árverési és eladási feltételek a szászsebesi m. kir. erdőhivatal és illetve a kudsiri m. kir. erdőgondnokság irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Szászsebes, 1910. évi márczius hó 10-én.

(27)

M. kir. erdőhivatal.

Az „Erdészeti Lapok“ 1910. évi VI. füzetének tartalma:

	Oldal
<i>Fekete Lajos</i> : A magyarországi erdők jövedelmezőségi viszonyai a XIX. század utolsó évtizedében	239
<i>Csegezy Pál</i> : Közbirtokosságok szervezete	245
<i>Téglás Gábor</i> : Pár szó a fa-mitosz népies megnyilatkozásairól	250
FAKERESKEDELEM. Fakülkereskedelmi forgalmunk az 1909. évben. (<i>Fr. L.</i>)	253
IRODALOM. <i>Lapszemle.</i> Erdészeti kísérletek 1909. 3—4. füzet. (<i>Roth Gy.</i>)	256
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK. Pályázati hirdetmény ösztöndíjra	260
KÜLÖNFÉLÉK. A bükkfa vasuti fuvardíjának mérséklése érdekében. — A nyugatmagyarországi erdeifenyő. — Halálozás. — Irodalmi pályázat. — Kérelem. — Konyhakerti növénytermesztés. — Milyen gyógynövényeket természetesen a kiscgazda?	261
Változások és kiténtetések az erdészeti szolgálat köréből	263
Közigazgatási bírósági döntvények és elvi jelentőségü határozatok	264
Az Országos Erdészeti Egyesület pénztáránál teljesített befizetések. (1910 február hóban)	266
HIRDETÉSEK	I—XIII

